

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
October 30, 1997

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, SPALIS — OCTOBER 30, 1997

Nr. 214

Į Europos Sąjungą Lietuva skuba „kengūros šuoliais“

Bona-Vilnius, spalio 29 d. (BNS) — Lietuvos ambasadorius Bonoje Zenonas Namavičius trečiadienį pranešė, kad Vokietijos užsienio reikalų ministras Klaus Kinkel, kalbėdamas spalio 13 d. per susitikimą su ES valstybių ambasadoriais, pasakė, jog Lietuvos pažangą pakeliui į Europos Sąjungą primena kengūros šuoliai.

„Duosiu stiprų signalą, kad Lietuva priklauso Europai“, pareiškė K. Kinkel, save viešai skelbiantis „Baltijos advokatu“ pakeliui į ES.

Spalio 17 d. Rygoje susitikęs su Lietuvos, Latvijos ir Estijos

UR ministrais, K. Kinkel teigė, kad ES vadovų konferencijoje Luxemburge reikėtų patvirtinti Baltijos valstybių teisę įstoti į šią organizaciją.

„Europos Komisijos rekomendacija artimiausiu metu pradėti derybas dėl įstojimo į Europos Sąjungą tik su viena Baltijos valstybe kitų dviejų prisijungimo prie ES ilgam neatideda“, Rygoje sakė K. Kinkel.

UR ministras nekartą yra pabrėžęs, kad Vokietija suvokia savo istorinę atsakomybę už estų, latvių ir lietuvių likimą šiame šimtmetyje.

Europos reikalų ministrė „pamiršo“ savo pareigas

Vilnius, spalio 29 d. (BNS) — Lietuvos UR ministras Algirdas Saudargas „labai neat-sargiai“ laiko savo kolegės, Europos reikalų ministrės Laimos Andrikenės straipsnį, kai kuriuose trečiadienio laikraščiuose.

„Ji yra kabineto narė, o tokie žingsniai gali turėti neigiamų pasekmių Lietuvai“, mano diplomatinio vadovo.

Visą laikraščių puslapį užimančius L. Andrikenės samprotavimus jos ministerijos atstovai pasiūlė visiems Lietuvos dienraščiams, tačiau juos išspausdino tik „Lietuvos aidas“ ir „Kauno diena“.

Straipsnyje Europos reikalų ministrė dėsto URM kritikuojamą idėją, kad Lietuvai yra paranki kandidatų į Europos Sąjungą „bendrojo starto“ arba „regatos“ idėja.

Anot ministrės, suformuluotą šią idėją Lietuvai palankesnės tapo Pietų Europos valstybės — Graikija, Italija ir Portugalija.

L. Andrikenė siūlo pradėti derybas su visomis valstybėmis — kandidatėmis, o pagal šį vertinimą, anot jos, „už borto“ lieka tik Slovakija.

A. Saudargas trečiadienį pabrėžė, kad oficialus Lietuvos

vyriausybės tikslas yra „realių Lietuvos derybų su ES pradžia“. Jis pripažino nekartą mėginęs kalbėtis su L. Andrikenės dėl skirtingai įsivaizduojamų Lietuvos kelių į Europos Sąjungą, tačiau atsisakė pateikti tokių diskusijų detales.

L. Andrikenės straipsnyje atvirai kritikuojama Europos Komisija, kuri, anot jos, buvo „tik įrankis pateisinti politiniams sprendimams“ ir „nesugebėjo peržengti politinio Europos Ministrų Tarybos užsakymo ribų“.

Su ironija ministrė kalba ir apie A. Saudargo komandos suformuluotą teoriją „viena Baltijos šalis — į NATO, kita — į Europos Sąjungą“.

Daugiausia kritikos ministrė skiria Vokietijai ir konkretiai kancleriui Helmut Kohl, kurio „meilės kūdikiu“ vadinamos Lenkija, Čekija ir Vengrija, o visos kitos valstybės esą jam nesvarbios.

Ministrė „krinta į akis ašis Maskva-Bona“. Ji primena, kad Vokietija turi jausti bent nedidelę skolą Baltijos valstybėms, nes, jei dalyvaujant, jos buvo okupuotos.

L. Andrikenė susilaukė kritikos ir iš Seimo socialdemokratų. Spaudos konferencijoje trečiadienį Seimo narys Rimantas Dagys sakė, kad ministrės straipsnyje nepagrįstai užsiuolamas Vokietijos kancleris Helmut Kohl, pridurdamas, kad Vokietijai tenka didžioji Europos integracijos sumos dalis, ir negalima gaudinti santykių su šiuo bendradarbiu.

Pasak R. Dagio, L. Andrikenė emė „susizavėti privatizmu ir kelionėmis“, užmiršdama, kam jos vadovaujama ministerija buvo įkurta. „Jei ji nekeis savo darbo stiliaus, vargu, ar ji atitinka žmogaus, užsiimančio užsienio politika įvaizdį“, sakė R. Dagys.

*** Vyriausybė trečiadienį** nutarė leisti Rusijai pervežti tranzitu per Lietuvą nuteistus asmenis. Jie bus gabenami specialia vagonu keleivinio traukinio sastate. Nutarime sakoma, kad vienu kartu pervežti galima iki 100 nuteistųjų. Juos saugančių Rusijos vidaus reikalų ministerijos pareigūnų skaičius neturi viršyti 10-ties. Lietuvos VRM įpareigoja organizuoti specialaus vagono apsaugą, jam vykstant per Lietuvą, bei, suderinus su Užsienio reikalų ministerija, išduoti leidimą specialaus vagono pervežimui.

Spalio 25 dieną Jaunimo centre, Čikagoje, įvyko Amerikos Lietuvių Tarybos 57-asis metinis suvažiavimas. **Jonas Tamulaitis** nuotr.: Suvažiavimo dalyviai — (iš kairės) Juozas Bagdžius, Antanas Mažeika, dr. Jonas Valaitis, Eugenijus Bartkus, Groždydas Lazauskas, prof. dr. Jonas Račkauskas, Algirdas Rimas, Matilda Marcinkienė, Stasys Briedis ir Teodoras Blinstrubas.

Lietuva gaus dešimčių milijonų paramą iš Europos Sąjungos

Vilnius, spalio 29 d. (BNS) — Lietuvos ir Europos Komisijos atstovai ketvirtadienį Vilniuje pasirašo finansinį susitarimą dėl ES PHARE programos Lietuvos skirtų lėšų. Šiuo dokumentu, valstybinei Lietuvos operatyvinei programai įgyvendinti skirti 46 milijonai ECU.

Operatyvinei Lietuvos programoje pagrindu laikomas pasirašymo ir ES rėmimas — šiems tikslams numatyta skirti 11 milijonų ECU.

Kita svarbi programos dalis yra investiciniai projektai energetikos, aplinkos apsaugos ir transporto srityse. Tam skiriama daugiau kaip 10 mln. ECU.

Padedant ES PHARE finansavimui, bus tiesiamas kelias „Via Baltica“, pertvarkoma Rytų-Vakarų geležinkelio atšaka, statoma vandens valymo įranga Klaipėdoje bei Kaune.

Pasak URM informacijos

skyriaus, PHARE programa tampa pagrindiniu sustiprinto pasirašymo stojimui į ES strategijos finansiniu elementu.

1997 metų Lietuvos operatyvine programą parengė Užsienio reikalų ministerija kar-

tu su Europos Komisijos delegacija Vilniuje bei Europos Komisija Briuselyje. Finansinį susitarimą ketvirtadienį Vilniuje pasirašo Europos Komisijos delegacijos Lietuvoje vadovas Henrikas Schmiegėlowas ir Lietuvos užsienio reikalų ministras, valstybinės pagalbos koordinatorių Algirdas Saudargas.

Sveikatos apsaugos komitetas slepia persitvarkymo problemas

Vilnius, spalio 29 d. (BNS) — Seimo Sveikatos apsaugos komiteto narys Juozas Olekas sako, kad trečiadienį šio komiteto posėdyje konservatoriai siekė užlaistyti, o ne spręsti sveikatos apsaugos reformos problemas.

Diskusijoje apie sveikatos reformą dalyvavo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, sveikatos apsaugos ministras Juozas Galdikas, socialinės apsaugos ir darbo ministrė Irena Degutienė, gydymo įstaigų vadovai.

J. Oleko nuomone, iš posė-

džio dalyvių pasisakymų V. Landsbergis „susidarė ne tokia vaizdą, koks yra realybė“.

Posėdyje buvo aptartas gydymo įstaigų išskolinimas „SoDrai“. Pasak I. Degutienės, 1995-1996 metų skolas padengs Finansų ministerija. Medikų atstovai posėdyje teigė, kad iki šiol neišskios sveikatos įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo normos. Gydotojams po senovės kelia susirūpinimą jų persikvalifikavimo problema.

Medikai nuogastauja, kad baigus įgyvendinti sveikatos apsaugos sistemos reformą, darbo neteks iki 25 proc. medicinos įstaigų darbuotojų.

Praėjusią savaitę Seime buvo renkami parašai dėl nepasitikejimo ministru J. Galdiku ir J. Oleko nuomone, šis komiteto posėdis buvo surengtas tam, kad prieš nepasitikejimo svarstymą būtų „užlaistytos“ sveikatos apsaugos reformos problemos.

Lietuvoje vėl jaučiama diktatūra

Kaunas, spalio 29 d. (BNS) — Vienas iš kandidatų į prezidentus Kazys Bobelis prastą socialinę Lietuvos gyventojų padėtį įvertino kaip skandalą ir absurdišką.

Žemės ūkio rūmuose antradienį Lietuvos laisvės sąjungos surengtame susitikime su Kauno visuomene K. Bobelis daugiausia kritikavo ydingą sveikatos reformą, teritorinių ligonių kasų suformavimą ir tai, kad bankrutavusių bankų vadovai nepatraukiami baudžiamojon atsakomybėn.

„Dabar Lietuvoje, kaip ir sovietiniais laikais, vėl jaučiama diktatūra, kai žmogus negali viešai ir drąsiai pareikšti savo nuomonės, pasakyti apie politines pažiūras, nes už tai netgi gali būti pašalintas iš darbo“, teigė K. Bobelis.

Seimo narys, paklaustas, kaip pasielgtų, jei nepatektų į antrą prezidento rinkimų ra-

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuter, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BELFAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Ženeva. Jungtinės Valstijos trečiadienį įspėjo Iraką nesi-priešinti Jungtinių Tautų (JT) nutarimams, kuriais siekiama priversti Iraką išmontuoti masinio naikinimo ginklus. „Irakas gali susilaukti labai neigiamų pasekmių, jei toliau bandys nepaklusti ir iškraipyti JT Saugumo Tarybos nutarimus“, sakė JAV ambasadorius Bill Richardson, atvykęs vizito į JT būstinę Ženevoje. JAV perspėjimas buvo paskelbtas, kai prezidentas Saddam Hussein sušaukė visą Iraką vadovybę aptarti parlamento rekomendacijos sustabdyti visus ryšius su JT ginkluotės tikrintojais. Tokia Irakio reakcija sekė po Saugumo Tarybos pareiškimo praėjusį penktadienį, kuriuo grasinama Irakui taikyti daugiau apribojimų, jei jis atsisakys bendradarbiauti su tikrintojais.

Bona. Vokietijos gynybos ministras Volker Ruehe nurodė iš-tirti, iš kur valstybės kariuomenėje kyla neonacinės nutai-kos, ir parengti priemones su jomis kovoti. Šis įsakymas duotas po to, kai praėjusią savaitę buvo gauta vaizduojant, kurioje kareiviai vartoja hitlerinį pasveikinimą ir kalba apie žydų žu-dymą. Ši juosta 1994-1995 metais buvo nufilmuota tame pačia-me batalione, kuriame liepos mėnesį jau buvo rastas panašus filmas.

Minskas. Baltarusijos Aukštieji parlamento rūmai trečia-dienį atmetė žiniasklaidos įstatymo pataisas, numatančias suteikti vyriausybei plačias spaudos ribojimo teises. „Prieš“ bal-savo 49 rūmų deputatai, „už“ — vienas, dėl to įstatymo projek-tas vėl bus siunčiamas persvarstyti į Valstybinę Asamblėją. Žemumius parlamento rūmus, kurie jį patvirtino anksčiau šį mėnesį. Naujos taisyklės vyriausybei suteikia teisę be teismo sprendimo trims su puse mėnesio sustabdyti laikraščių ar kitų spaudinių leidybą.

Vašingtonas. JAV prezidentas Bill Clinton antradienio va-karą susitiko su Kinijos prezidentu Jiang Zemin prieš pirmąjį per 8 metus aukščiausiojo lygio susitikimą. Šios derybos buvo tarsi preliudija oficialiam Jiang Zemin valstybiniam vizitui, kuris prasidėjo trečiadienį. Prezidentai aptarė žmogaus teisių, Taiwanio bei Kinijos okupuoto Tibeto klausimus, nutarė įrengti tiesioginę telefono „karštąją liniją“, panašią į tą, kuri „šaltojo karo“ laikais sujungė Vašingtoną ir Maskvą.

Greifswaldas. Lenkijos, Danijos ir Vokietijos gynybos mini-strai antradienį Greifswalde pasirašė dokumentus dėl bendra-darbiavimo tarp trijų savo valstybių kariuomenės divizijų. Šis susitarimas — tik pradžia, kuriant bendrą kariuomenės jun-ginį, kuris taps NATO karinės struktūros dalimi, pareiškė Lenkijos gynybos ministro pavaduotojas Andrzej Karkoszka. Vokietijos gynybos ministras Volker Ruehe pareiškė neabejo-jąs, kad Lenkija, Vengrija ir Čekija 1999 metų pavasarį įstos į NATO.

Oslas. Pasaulis turi nedelsdamas pralaužti ydingą skurdo ratą, verčiantį dirbti milijonus vaikų, trečiadienį pareiškė nau-jasis Norvegijos vyriausybės vadovas Kjell Magne Bondevik, atidarydamas tarptautinę konferenciją, skirtą kovos su vaikų išnaudojimu strategijos kūrimui, ir šiam tikslui įsipareigojęs skirti 200 milijonų kronų (28 milijonų JAV dolerių). Visame pasaulyje dirba apie 250 milijonų vaikų iki 15 metų, dauguma jų — visą darbo dieną. Problema tapo tokia gresminga, kad di-delės vyriausybės skiriamos išmokos palyginus su ja tapo juo-kingai mažos. Oslo konferenciją surengė Norvegija, bendradar-biaudama su Jungtinių Tautų Vaikų fondu UNICEF ir Tarp-tautine Darbo Organizacija.

Jeruzalė. Simon Wiesenthal centras trečiadienį paragino Australiją teismo keliu persekioti 64 imigrantus iš Latvijos, kurie įtariami II pasaulinio karo metais persekioję ir naikinę žydus. Centro direktorius Efraim Zuroff Australijos ambasado-riui Izraelyje Ian Wilcock trečiadienį perdavė įtariamųjų pavardes ir pareiškė kritiką Australijai, nesimanciančiai veiksmų prieš nacių įtariamuosius. E. Zuroff pareikalavo, kad tais atve-jais, kai kriminalinė byla iškelti yra „problematiška“, Australi-ja deportuotų karo nusikaltimais įtariamus nusikaltėlius už imigracijos taisyklių pažeidimus bei pareiškė kritiką Australi-jos vyriausybei, iki šiol nesusugebėjusiai imtis tokių veiksmų.

Amanas, Jordanija. Rusijos užsienio reikalų ministras Jevgenij Primakov pranešė, kad Izraelis planuoja stambaus masto operaciją prieš Libano partizanų grupę, Pietų Libane kariaujančią su Izraelio pajėgomis. J. Primakov karaliui Hus-sein sakė, kad „Izraelio karinė vadovybė daro spaudimą savo politiniams vadovams, reikalaudami patvirtinti šią operaciją“. J. Primakov taip pat sakė turintis informacijos apie Izraelio pasiruošimus pulti „Hezbollah“ postus Pietų Libane.

Sofia. Bulgarijos vidaus reikalų ministerijos vyriausiasis sekretorius Bozidar Popov spaudos konferencijoje pareiškė, kad daugiau kaip 1,600 bulgarų yra susiję su narkotikų kont-rabanda ir 112 Bulgarijos firmų yra naudojamos kaip priedan-ga nelegaliam narkotikų pervežimui.

Bukareštė. Rumunijos agentūros Rompres pranešimu, Ru-munijos užsienio skola per 12 mėn. iki šių metų liepos mėn. padidėjo maždaug 1,5 mlrd. dolerių ir sudarė 7,8 mlrd. dol. To-kio valstybės užsienio skolos padidėjimo priežastis yra Vakarų bankų paskolos, kurios per 12 mėn. iki šių metų liepos mėn. sudarė 1,44 mlrd. dolerių.

ta, nedvejodamas atsakė, kad remtų Valdą Adamkų.

Susitikime buvo renkami parašai už K. Bobelį, tačiau kelios moterės slapta dalijo lankstinukus ir apie kitą kan-didatą į prezidentus — Artūrą Paulauską.

KALENDORIUS

Spalio 30 d.: Alfonsas, Aril-da, Zenobija, Valide.

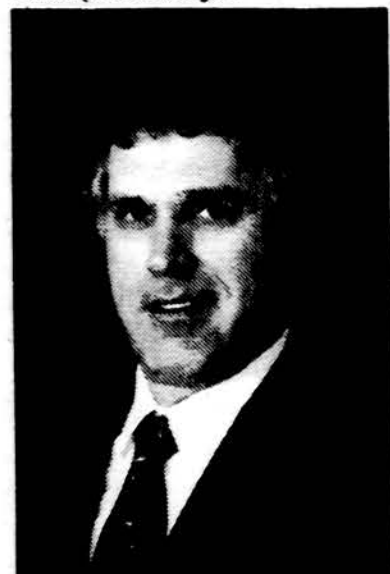
Spalio 31 d.: Volfgangas, Benignas, Lucile, Tanville, Sargė, Halloween šventė.

LIETUVIŲ TELKINIAI

EAST ST. LOUIS

GARBINĖS
PRIPAŽINIMAS

Feliksas Kucenas jau vaikystėje tapo spaudos žmogumi. Tiesa, straipsnių jis neradė, laikraščius nespausdino, bet kas buvo išspausdinta, kuo sąžiningiausiai platino. Dar vaiku būdamas Feliksas tapo „a newspaper boy“ — laikraščių išnešiotu.

Feliksas Kucenas

Suaugusiam Feliksui buvo pasiūlyta perimti vietinio laikraščio platinimo rajoną (paper route) ir jis visa savo jaunatviška energija metėsi darban. Netrukus jo rajonas buvo pats stipriausias, patarnavimas prenumeratoriams geriausias. Jis platino vietos amerikiečių leidžiamus laikraščius.

Prieš keletą metų F. Kucenas nutarė leisti ir naujus verslo vandenius, sumanė įsteigti ir atidaryti spaustuve. Pavadinio jį „First Class Printing“. Šių metų rugsėjo 23 dieną jo spaustuve buvo pripažinta „Illinois Great Printer“. Ši titulą jam pripažino Illinois valstijos gubernatorius Jim Edgar, remdamasis Illinois Great Printers Project Committee nuostatais.

Vietos lietuviai didžiuojasi savo tautiečio pasisekimu ir linki jam toliau kilti savo pasirinktoje verslo srityje.

Feliksas Kucenas ir jo žmona yra patys dosniausi vietinio BALFO skyriaus rėmėjai, o remia jie, sekdami savo mirusio tėvelio Juozo Kučiausko pėdomis. Tai buvo garbingas šeimos tėvas, kurio sūnūs noriai skiria savo sugebėjimus ir dalį uždario Lietuvai, lietuvių bei ir savišalpai.

ST. PETERSBURG, FL

ŠAULIŲ KUOPOS
GEGUŽINĖ

Romo Kalantos šaulių kuopos š.m. spalio 8 d. suruošė gegužinė dalyvavo arti 150 lietuvių suvažiavusių iš įvairių St. Petersburgo miesto dalių. Vieta veteranų parke buvo patogi ir pavesinga, o diena pasitaikė maloni ir gailinanti po ilgos ir karštos Floridos vasaros. Maistas buvo

skoningai ir gerai paruoštas dėka renginių vadovės Petrutės Gudonienės kulinarinio patyrimo ir jos sugebėjimo sukviešti geras ir darbščias tautietes ir dar stiprius tautietes, kas kasmet darosi vis sunkiau. Pasivaikinus gardžiais patiekalais, susidarė dainuojančių vyrų grupė, kuri, padedant visiems gegužinės dalyviams, padainavo keliolika melodinių dainų, nukelusių mus į išsiilgtą tėvynę, priminė Lietuvos rudeninį gamtos grožį ir joje esančius vergus.

Suneštinių dovanų laimėjimus pravedė Antanas Gudonis, talkinant vikrioms moterims.

Laimikių traukimui pasibaigus, kuopos vadas A. Gudonis nuosirdžiai padėkojo visoms ir visiems kuopos nariams už prisidėjimą darbais prie gegužinės pasisekimo, o dalyvavusiems svečiams už rėmimą kuopos ruošiamų renginių.

IŠLEISTUVĖS

Rugsėjo 30 d. Romo Kalantos šauliai Lietuvių klubo mažojoje salėje suruošė atsisveikinimą su nariais Albinu ir Eugenija Gesiais, kurie, sulaukę brandaus 90 metų amžiaus, nutarė likusiam gyvenimui persikelti į Virginiją, arčiau savo artimų giminaičių. Išvykstantiems sėkmės ir sveikatos linkėjo kuopos vadas A. Gudonis, Lietuvių klubo pirm. Albinas Karnius, moterų veikėja Donna Kamm, Stasė Stanelienė, Vladas Gedmintas, ir raštu Antanas Graubaskas.

A.A. E. BAZĖNAS

Liepos 31 d. mirė ilgai ir sunkiai sirgęs Edmundas Bazėnas. Šauliai ilgai jį prisiminė, kaip pareigingą, darbštą ir geros širdies narį.

Julia N.

ANTANUI STANČIUI —
90!

Buvęs ilgametis BALFO vietinio skyriaus pirmininkas, o taip pat ne vienos LB valdybos darbuotojas, Antanas Stančius šiomis dienomis švęs 90 metų sukaktį.

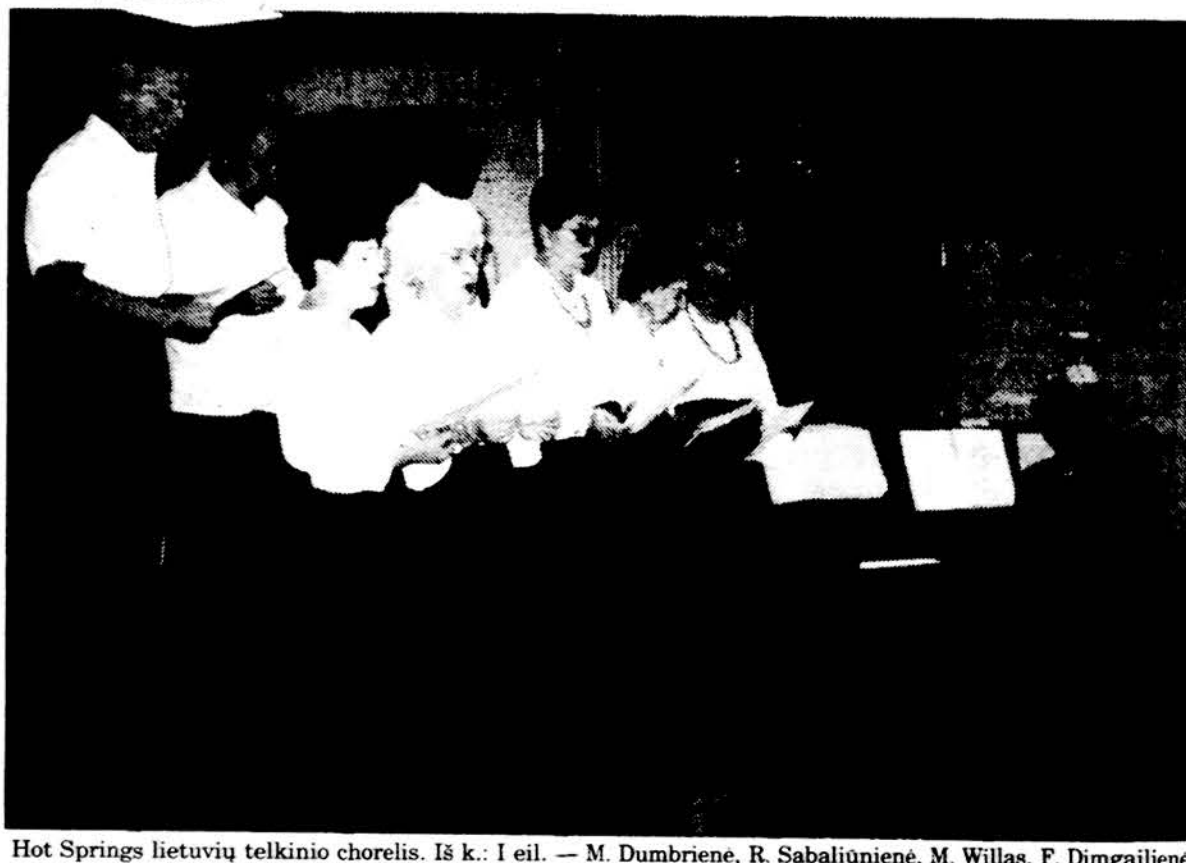
Tai žmogus iš kurio geros nuotaikos, malonaus šypsnio, gilaus tikėjimo ir daug kitų dorybių galėtų pasimokyti ne vienas ir trečią dalį Antano amžiaus neišgyvenęs jaunuolis.

Šia proga visa šių apylinkių lietuvių nuosirdžiausiai sveikina suakutvininką, linkėdami jam sveikatos ir sėkmės. Šimtą metų be šių metų tau, Antanai!

Zigmas Grybinas

Hot Springs lietuvių telkinio gyventojai Jonas ir Lione Miežinskai (viduryje) sveikinami jų vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį.

Hot Springs lietuvių telkinio chorėlis. Iš k.: I eil. — M. Dumbriene, R. Sabaliūnienė, M. Willas, F. Dimgailienė, O. Tamašauskienė, II eil. — A. Dumbrys, J. Miežinskai ir N. Sabaliūnas. Prie pianino Zofija Kriščiukaitienė.

HOT SPRINGS, AR

KAS NAUJO MŪSŲ
TELKINYJE

Prabėgo karštos vasaros dienos, dabar gražus auksinis ruduo puošia gamtą.

Nuotaika liudnoka, nes labai sumažėjo mūsų lietuvių apylinkė. Neliko Lietuvių Bendruomenės, nebėra ALTO, nėra „Seklyčios“. Nutilo radijo valandėlės „Leiskit į Tėvynę“ garsai, kur kiekvieno sekmadienio rytą mus pasveikindavo muzikos garsais, pranešdavo žinias iš Lietuvos, bei vietines naujienas. Radijo valandėlė buvo mūsų ryšys. Linkime Salomėjai Šmaizienei greičiau sustiprėti ir vėl būti mūsų „žibureliu“. Bet mes vis dar nepasiduodame. Surošiam minėjimus, švenčiam Tautos šventes, turim išvykas į gamtą, turim lietuviškas pamaldas. Susikūrė Lietuvių klubas, kuriam vadovauja Irena Sirutienė. Turim chorėlio vienetą. Paruošiam programas minėjimams. Muzikiniai mums padeda Zofija Kriščiukaitienė. Sekmadeniai koplyčioje gieda lietuviškas giesmes, o vargonais mums pritaria vienuolė ses. Mary Anne. Mes naudojames seselių Šv. Mykolo koplyčia, vienuolyno sale,

virtuve ir kt. Sesele Mary Anne su mumis dirba jau 20 m. Ji labai supranta ir padeda mūsų darbuose. Spalio 8 d. choro vienetas ruošė išvyką, kurios pelnas skiriamas už jos nuolatinei pagalbai mums. Esu dėkinga Marijai ir Algiui Dumbriams, Lionei ir Jonui Miežinskams, Onutei Tamašauskienei, Marijai Roger Wilas, Irenai Sirutienei, kurie padėjo paruošti maistą. Taip pat visiems dalyviams. Buvo geras oras, išvyka pavyko, dalyvavo 41 asmuo (!) ir jų visų dėka padarėm gerą pelną.

Ta pačia proga noriu mūsų chorėlio vardu pasveikinti Lionę ir Joną Miežinskus, jų 50-ties metų vedybų jubiliejus proga. Jie abu yra labai aktyviai įsijungę į mūsų lietuvišką veiklą. Jonas yra BALFO atstovas. Jonas sekmadeniai talkina bažnyčioje, Jonas priklauso Lietuvių klubo valdybai. Jonas yra chorėlio narys. Lionė yra ukrainietė, puikiai kalba lietuviškai. Visuomet labai jautriai atsiliepia lietuviškiems rūpestiams ir reikalams. Nepaisydama silpnėjančios sveikatos, aktyviai padeda visuose renginiuose. Yra malonu ir miela su jais bendradarbiauti.

Lionė ir Jonai linkime Jums, sveikų, gražių ir ilgų metų!

Regina Sabaliūnienė

DETROIT, MI

ŠV. ANTANO
PARAPIJOS
METINĖ GEGUŽINĖ

Šv. Antano parapijos gegužinė po stogu vyko sekmadienį, spalio 26 d. Nors buvo apsiniaukę, debesuota ir lijo, visi keliai vedė į Šv. Antano parapiją. Po šv. Mišių daugiau negu 125 asmenys — pilnutėlė sale — vietiniai ir iš toliau atvykusieji susirinko parapijos svetainėn, kur visų laukė vy-

riausios šeimininkės Pranciškos Televičienės ir jos tautietės paruošė gardus lietuviški patiekalai, parapijiečių kepti pyragai, o ištroškusį — Jono Šimkaus parūpinti „aliošius lašai“. Vyko ir gausių dovanų laimėjimas. Prieš pradedant laimingų bilietelių traukimą, Rasa Šostakienė buvo pakviesta pagroti akordeonu ir pralinksminti daina ir muzika. Laimėjimų bilietus platino Teresė Tupčiauskaitė ir Elena Žebertavičienė. Dovanų skirstymą pravedė Albinas Pusedėris.

Nuotaika jauki. Visi dalyvavusieji patenkinti maloniais draugų ir pažįstamų praileidę sekmadienio popietę ir muziką. Laimėjimų bilietus parapija. Klebonas kun. Alfonsas Babonas dėkoja visiems už gausų atsilankymą ir už parėmimą parapijos veiklos. Dalyviai dar ilgai pasiliko pasilinksminę, padainuoti ir pasiklausyti Rasos Šostakienės smagiai akordeono muziką ir dainas. Šis renginys buvo labai sėkmingas. Gegužinė ruošė parapijos taryba.

Regina Juškaitė-Švobienė

SALĖ TALPINA ŠIMTUS
ASMENŲ

Visi kviečiami ir laukiami Dainavos Jaunimo stovyklos 40-ties metų jubiliejus pokylje-koncerte, vakarienėje, šokiuose — lapkričio 15 d. Bilietus užsakyti galima stalams (po dešimt asmenų prie stalo) arba pavieniui pas Almą Janienę, tel. 810-979-7418. Bilietų kaina 25 dol. suaugusiems, 15 dol. jaunimui iki aštuoniolikos metų amžiaus. Pakvieskite draugus, sudarykite stalą, įsigykite bilietus. Kultūros centro salė yra didelė — bus visiems vietos ir pasižymėti, ir pasizmonėti, ir pasikviti!

R. Kr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumerasas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV.	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV.	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air, cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant į užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, kuo nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

PAVEIKSLAI IR
LAIŠKAI IŠ TRIJŲ
ŽEMYNŲ

Vėl pabūti kartu su Australijoje mirusia jauna lietuvių dailininke Akvile Zavišaitė suteikia galimybę leidykla „Tyto alba“. Ji išleido gausiai iliustruotą knygą „Akvilė. Paveikslai, laiškai, atsiminimai“. Knyga spalio 20 d. pristatyta Vilniuje, Menininkų rūmuose. Taip pat atidaryta ir Akvilės Zavišaitės (1962-1991) kūrinių paroda.

Knygą sudarė Akvilės motina žurnaliste Rita Baltušytė, dirbusi Vilniuje Lietuvos radijo korespondente, taip pat Eltoje, „Jaunimo gretų“ žurnale, vėliau — Australijos lietuvių laikraščio „Mūsų pastogė“ redakcijoje Sidney, „Amerikos balso“ radijo lietuvių redakcijoje Vašingtone. Dabar — „Lietuvos ryto“ korespondentė Australijoje. Akvilė buvo jos vienintelis vaikas.

Mūsų planetoje, kaip rašo knygos sudarytoja, Akvilė praleido vos 28-erius metus ir paliko apie 50 paveikslų, daugybę piešinių, eskizų, keramikos darbų. Jos kūryba buvo eksponuota keturiolikoje autorių ir grupinių parodų — Lietuvoje, Australijoje, Amerikoje.

O knyga — „Akvilė“ — ne tik motinos pastatytas paminklas anksti mirusiai dukrai dailininkei, bet, kaip teigia pirmieji jos skaitytojai, ir intriguojanti sakmė apie labai įdomų ir kartu dramatišką jauno, gražaus, talentingo žmogaus gyvenimą net trijuose žemynuose, prisiliečianti prie pačių buties gelmių.

(Elta)

• 1263 m. spalio 14 d. nužudytas pirmasis Lietuvos karalius, Lietuvos iškūrėjas Mindaugas.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaroma, ketvirt. 1 - 3 v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9 v.r. - 12 v.p.p.

LINAS SIDRYS, M.D.
Akų ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7708

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

Dosnus Lietuvių fondo rėmėjas Petras Višcinis su žmona šią vasarą Druskininkuose.
Nuotr. V. Kamanto

Šaulių universiteto „Saules“ ansamblio koncerto Detrote š.m. spalio 12 d. klausėsi gausiai susirinkę detrotiečiai. Iš k.: I eil. — Arūnas Stašaitis, Danutė Petronienė, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos naujas administratorius kun. Aloyzas Volskis, Lūda Rugienienė, Jurgis Idzelsis ir kt.
Nuotr. Jono Urbono

VOKIŠKOS PABIROS

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Rugšėjo pabaigoje ir spalio pradžioje Vokietijos žiniasklaidoje buvo plačiai minimas dingusio 20-mečio kario M. Hintzes pavadė. Berlyno policijai tikrinant įtartinų asmenų dokumentus, į jų rankas pateko kario pagrobėjai, reikalavę iš tėvų (jie yra užėjusio savininkai) milijoninės sumos. Rusiškų akcentu jie telefonu skambino tėvams, netaisyklinga vokiečių kalba rašė laiškus. Patikrinus juostelėje jų užrašytą kalbą bei laiško tėvams — visiškai netikėtai sumiti rusai, pasirodė esą kario pagrobėjai, reikalavę piniginių išpirkos. Po kelių dienų vienas rusas nuvežė policininkus į Mecklenburgo, prie Waren-Miuritz ežero, kur duobėje gulėjo po trijų savičių miręs karys. Skrodimas parodė, kad iš bado karys valges savo batų.

Pasirodė, kad rusai jau ir anksčiau buvo nusikalę Vokietijoje. Jie pirkdavo vogtus automobilius, perveždavo per Lenkiją į Lietuvą ir toliau į Rusiją, užpildavo gyventojus, atimdami pinigų, įsibraudavo į namus ir t.t. Atlikę pusę baudos, jie buvo vokiečių pervežti į Rusiją. Manding, išleisti iš rusiško kalėjimo, jie vėl pasiekė Vakarų Europą, iš anksto numatė pereinai į kitą „verslą“ — grobti žmones, reikalaujant milijoninės išpirkos. Jų bute rasti įvairūs įrankiai duobių kasimui, uždegiant jas vielom (taip rastas miręs vokiečių karys) ir kt. įrankiai.

Klausimas: kaip nusikalčiai rusai bei kitų tautybių mafijos nariai vėl pasiekia Vokietiją? Juk jų pavardės įtrauktos į policijos kompiuterius? „Jokių problemų nėra“, — atsakė policijos sąjungos pirm. H. Lutz. Reikia tik pinigų. Už 5,500 dol. Maskvoje gaunamas naujas pasas, nauja pavarde, visa į visus Europos kraštus. Tai geriausias ir lengviausias korupcijos pavyzdys. Ir ši problema taip ilgai egzistuosianti, iki gerovės Rytuose susilygins su gyvenimo sąlygomis Vakaruose.

Bulvarinis dienraštis „Bild“ (jo tiražas 2,5 mln. egz.) rašė, kad Berlyne gyvena apie 15,000 keturių Mafijos organizacijos narių. Vieni yra prytitacijos specialistai, kiti „dirba“ narkotikų rinkoje, ginklų prekyboje, imonių, krautuvinių „apsaugoje“, žmonių grobime. Taip pat, Berlyne gyvena 250 „krikštėvių“ (Godparent). Tai buvę KGB nariai, Afganistano karo veteranai. Jiems priklausė Berlyne pinigų žaidimo namai, dalis viešbučių (ypač prostitutacijai), kelionių įstaigos, gražiausias

vilos gražiame Charlottenburgo rajone.

Kaip galima juos pažinti? Į tą klausimą atsakymą davė policija: tatuiruota ranka su kardu ir ji juosianti gyvatė. Tai naujokio ženklas, pradėjusio vogimo „meną“. Kariškas vokiško kryžiaus ženklas su haken-kreucu — esu anarchistas ir (atsiprašau!) spjaudau skambino tėvams, netaisyklinga vokiečių kalba rašė laiškus. Patikrinus juostelėje jų užrašytą kalbą bei laiško tėvams — visiškai netikėtai sumiti rusai, pasirodė esą kario pagrobėjai, reikalavę piniginių išpirkos. Po kelių dienų vienas rusas nuvežė policininkus į Mecklenburgo, prie Waren-Miuritz ežero, kur duobėje gulėjo po trijų savičių miręs karys. Skrodimas parodė, kad iš bado karys valges savo batų.

O ką į tai Vokietijos policija? Ji yra bejėgė. Policininkui, išaiškinus rusų „krikštėvių“ — jis Mafijos nutarimu pasmerkiamas mirtiai. Ir nutarimas yra įvykdomas. Koks policininkas nori kišti pirštus į tokia organizaciją, turėdamas šeimą, vaikus?...

Rusams yra gerai pažįstamas Berlynas, Mecklenburgo ir Tiuringijos kraštai. Ten dar stovi Raudonosios armijos karinės, bunkeriai, kelių km ilgio tuneliai. Nužudomi žmonės ten ir slepiami. Spauda rašė, kad nužudytų žmonių neįmanoma rasti, kadangi Raudonosios armijos užimtas plotas vien tik Mecklenburge siekė 160,000 ha. Visur didelis pavojus, nes 1994 m. surinkta per 8,000 tonų amunicijos (granatų, minų) ir gal tiek pat dar yra likę.

Kriminalinė policija bei teisingumo ministerija reikalauja didesnių baudų mergaitėms ir berniukų skriaudėjams (nuo 15 m. iki gyvenimo pabaigos) įvesti piršto antspaudas, neišvežant svetimausių į gimtuosius kraštus, bet paliekant juos Vokietijos kalėjimuose. Labai teisingai vokiečiai atviruose laiškuose dienraščiams rašė, kad svetimausiai mieliai liks Vokietijos kalėjimuose, nes naujai pastatyti kalėjimai turi baseinus, futbolą, krepšinio aikštes ir sales, poilsio kambarius su minkštom kėdėmis, biljardo kambarius, vienutės televizoriai, radijas. Ar tas viskas randama Rusijos kalėjimuose? Be to, jų išlaikymą turi apmokėti pajamų mokesčių mokėtojai. Taip pat, „krikštėvių“ pristatytus svaigalus, narkotikus, jaunus moteris. Juk kalėjimo prižiūrėtojas, turėdamas šeimą, nepaaukos savo galvos, atsisakydamas pristatyti „davinį“ Orlovui, Serovui, Majorovui ir t.t.

Dienraščiai pranešė, kad Berlyne dingęs yra A. Gailius. Jis kurį laiką dirbęs Rusijoje kaip kompiuterių specialistas. Policija ieškanti jau trečią mėn.

Esu minėjęs rusų L. Rešino leidinį apie belaisvio gen. von Seydlitz gyvenimą Sov. Sąjungoje. Knygų lentynose vėl pasirodė jo naujas leidinys „Feldmarschall im Kreuzverhoer — Felmaršalas kryžiniame tardyme“. Knygoje rusas meta platų žvilgsnį į 1943 m. prie Staliningrado pasidavusio 6-sios armijos feldmaršalo Paulaus gyvenimą Sov. Sąjungoje. Jo praleistus metus S. S-gioje negalėčiau pavadinti belaisve, kadangi vokiečiui buvo paskirtas virėjas, tarnas, valytoja. Jis taip pat galėjęs laisvai lankytis teatruose, o sveikatos pataisymui — nuskristi net į Krymą. Po frontinių metų tai buvo karališkas gyvenimas, nes, jam pareikalavus, Kremlius tuoj pat atsiųsdavo ir gražią moterį.

Kaip ir apie gen. Segdližą, autorius daugiasia remiasi archyviniais dokumentais, NKVD apklausa, informatoriais. Daugiausia tai vokiečiai karininkai, norėdami gelbėti savo gyvybę už geresnį duonos kasnį. Prie pažymų reikėtų prijungti ir aukštųjų NKVD karininkų parašytas nuomones apie feldmaršalą. Skaitant, tenka daug kartų sustoti ir pagalvoti: kaip ir kodėl feldmaršalas linko į Maskvos įsteigtą „Bund deutscher Offiziere — Vokiečių karininkų sąjungą“ ir nenorėjęs daugiau grįžti į Vakarų pasaulį bei prašydamas Stalino duoti jam kokias nors pareigas Sov. Sąjungos užimtoje Vokietijos dalyje. Be to, dienų dienas jis praleisdavęs prie naujosios Vokietijos karininkų jam duoto sąrašo (kaip greitai rusai gavo sąrašus!), kiekvienam duodamas labai tikslia charakteristika.

Paulus rašo padėkas, gimtadienių sveikinimus, neužmiršdamas ir J. Stalino, kurį (feldmaršalas pavadino „nuoširdžiu vokiečių tautos draugu“). Skaudu, bet jis taip pasisako ir prieš gen. von Seydlitz, patairdamas NKVD vadovybei neišleisti jo į Vokietiją.

Mes žinome, kokį šnipų tinklą ir kokias priemones gali sudaryti NKVD, priversdamas net ir Lietuvos kunigus įai dirbti. Nėra ko stebėtis, kad NKVD darė didelę įtaką ne tik i eilinių vokiečių karių ar net karininkų gyvenimą, bet net i generolų. Paulus 1953 m. sugrįžo į komunistinę Rytų Vokietiją, tačiau „liaudies kariuomenės“ eilėse jo nesimatė. Neminima buvo jo pavardė Vakarų žiniasklaidoje.

Lietuvos Šaulių sąjungos vadas Rimvydas Mintautas apdovanoja Kauno Vytauto Didžiojo atskirosios jėgų bataliono vadą plk. lt. Saulių Vepauską. Nuotr. Jono Ivaškevičiaus

APDOVANOTI AUKŠTI KARININKAI IR MUZIEJININKAI

Jau tapo tradicija, kuomet už nuopelnus ir pasižymėjimą Lietuvos Šaulių sąjungai įvairiais Šaulių sąjungos apdovanojimais pragerbiami krašto apsaugos struktūrų karininkai, valstybės bei visuomenės veikėjai. Rugpjūčio 25 d. LSS vadas R. Mintautas pasirašė įsakymą dėl apdovanojimo Šaulių Žvaigždė Divizijos gen. S. Raštikio Puskarininkų mokyklos viršininką pulkininką B. Vizbarą, VRM I VT pulko vadą pulkininką S. Madalovą, Kauno Vytauto Didžiojo atskirosios jėgų bataliono vadą pulkininką leitenantą S. Vepauską, Vytauto Didžiojo Karo muziejaus direktorių J. Jurevičių ir šio muziejaus skyriaus vedėją A. Pociūną.

Šaulių sąjungai, negaunant vyriausybės finansinės paramos, yra labai sunku vykdyti numatytas programas ir plėsti veiklą, ypač — kovines parengties srityje. LSS ir rinkinių vadovybės dėjo visas pastangas, kad įgytų aprangos, avalynės, mokymų priemonių, reikiamo inventoriaus, organizuojant mokymus, užsiėmus, karines — sportines stovyklas, organizuojant įvairias priemones bei renginius. Čia jiems į pagalbą atėjo karinių struktūrų vadai. Nors ir jų dalinių finansinė-ūkinė padėtis taip pat nėra ideali, tačiau jie dėjo pastangas padėti Šaulių sąjungai. Jie įžvelgė, kad, nepaisant, ar esi jėgeris, savanoris, šaulys, I pulko karys, svarbiausia visų Lietuvos piliečių pareiga yra tinkamai pasiruošti tėvynės gynimui.

Toks bendradarbiavimas suartina visus valstybės gynejus, juoselėjamas tarpusavio pasitikėjimas, tuomet ir valstybės bendromis jėgomis bus lengviau ginti. Taip pat vadai įžvelgė, kad, priėmus LSS įstatymą, kuriame skelbiama, kad jaunaisiais šauliais tampa nuo 12 metų, daugelis jaunųjų šaulių ateityje tarnaus jėgų batalione ar I VT pulke, mokyklis Div. generolo S. Raštikio Puskarininkų mokykloje. Kad jie būtų patyrę kariai, karinei tarnybai juos reikia ruošti jau dabar.

Vytauto Didžiojo Karo muziejaus direktorių J. Jurevičių ir šio muziejaus skyriaus vedėją A. Pociūną. Šaulių sąjungai, negaunant vyriausybės finansinės paramos, yra labai sunku vykdyti numatytas programas ir plėsti veiklą, ypač — kovines parengties srityje. LSS ir rinkinių vadovybės dėjo visas pastangas, kad įgytų aprangos, avalynės, mokymų priemonių, reikiamo inventoriaus, organizuojant mokymus, užsiėmus, karines — sportines stovyklas, organizuojant įvairias priemones bei renginius. Čia jiems į pagalbą atėjo karinių struktūrų vadai. Nors ir jų dalinių finansinė-ūkinė padėtis taip pat nėra ideali, tačiau jie dėjo pastangas padėti Šaulių sąjungai. Jie įžvelgė, kad, nepaisant, ar esi jėgeris, savanoris, šaulys, I pulko karys, svarbiausia visų Lietuvos piliečių pareiga yra tinkamai pasiruošti tėvynės gynimui.

Toks bendradarbiavimas suartina visus valstybės gynejus, juoselėjamas tarpusavio pasitikėjimas, tuomet ir valstybės bendromis jėgomis bus lengviau ginti. Taip pat vadai įžvelgė, kad, priėmus LSS įstatymą, kuriame skelbiama, kad jaunaisiais šauliais tampa nuo 12 metų, daugelis jaunųjų šaulių ateityje tarnaus jėgų batalione ar I VT pulke, mokyklis Div. generolo S. Raštikio Puskarininkų mokykloje. Kad jie būtų patyrę kariai, karinei tarnybai juos reikia ruošti jau dabar.

Visi apdovanojami ir svečiai buvo pavaizinti. Stasys Ignatavičius LSS vado pavaduotojas

VT pulke, mokyklis Div. generolo S. Raštikio Puskarininkų mokykloje. Kad jie būtų patyrę kariai, karinei tarnybai juos reikia ruošti jau dabar.

Vytauto Didžiojo Karo muziejaus direktorių J. Jurevičių ir šio muziejaus skyriaus vedėją A. Pociūną. Šaulių sąjungai, negaunant vyriausybės finansinės paramos, yra labai sunku vykdyti numatytas programas ir plėsti veiklą, ypač — kovines parengties srityje. LSS ir rinkinių vadovybės dėjo visas pastangas, kad įgytų aprangos, avalynės, mokymų priemonių, reikiamo inventoriaus, organizuojant mokymus, užsiėmus, karines — sportines stovyklas, organizuojant įvairias priemones bei renginius. Čia jiems į pagalbą atėjo karinių struktūrų vadai. Nors ir jų dalinių finansinė-ūkinė padėtis taip pat nėra ideali, tačiau jie dėjo pastangas padėti Šaulių sąjungai. Jie įžvelgė, kad, nepaisant, ar esi jėgeris, savanoris, šaulys, I pulko karys, svarbiausia visų Lietuvos piliečių pareiga yra tinkamai pasiruošti tėvynės gynimui.

Toks bendradarbiavimas suartina visus valstybės gynejus, juoselėjamas tarpusavio pasitikėjimas, tuomet ir valstybės bendromis jėgomis bus lengviau ginti. Taip pat vadai įžvelgė, kad, priėmus LSS įstatymą, kuriame skelbiama, kad jaunaisiais šauliais tampa nuo 12 metų, daugelis jaunųjų šaulių ateityje tarnaus jėgų batalione ar I VT pulke, mokyklis Div. generolo S. Raštikio Puskarininkų mokykloje. Kad jie būtų patyrę kariai, karinei tarnybai juos reikia ruošti jau dabar.

Visi apdovanojami ir svečiai buvo pavaizinti. Stasys Ignatavičius LSS vado pavaduotojas

Stasys Ignatavičius LSS vado pavaduotojas

Stasys Ignatavičius LSS vado pavaduotojas

Tai buvę mano namai.

Ten laukė draugai, daugybė pažįstamų ir sirgalių iš anų laikų. Reporteriai, kai kurie dar pažįstami, nedavė ramybės, rašė apie „Grybauskos epochą“. Televizijoje turėjau pasikalbėti prancūzų kalba (šiaip taip susigraibiau). O vieną rytą nutempė mane pas Peugeot automobilų fabriko direktorių šampno pusrūčiams. „Monsieur Grybauskas, — po kelių minučių paklausė tas ponas, — kokiomis sąlygomis grįžtumėt į Mulhouse trenerio pareigas? Duotumėm gerą darbą, vaikams amerikiečių mokyklą, susitartumėm dėl viso kito“. Tik padėkojau.

Vėl tarptautinis turnyras, vėl iškilmingas atidarymas su Lietuvos himnu. Atsirevanšuojame ištinkančiu rezultatu Giessen komandai, parodydami, kad pirmasis pralaimėjimas buvo nepelnytas. Tačiau antrose rungtynėse dar kartą pralaimime Prancūzijos čempionui Berck.

Labiau negu pralaimėjimu, asmeniškai nusivilyau Mulhouse priėmimu. Ne kartą draugams gyriausi, kad priėmimas Mulhouse mieste bus „karališkas“. R. Kapp visą kelią suorganizavo puikiai, bet čia žaidėjai skundėsi ir viešbučių ir pokylių. „Ne aš juk tą turnyrą ir pokylių organizavau, tai MBC klubas, aš irgi to nesitikėjau“, — atsakė R. Kapp. Iš tikrųjų, pokylių daugiau skundėsi turistai — damos atėjo ilgomis suknelėmis, pasipuošusios, o rado kaimo pikniką skurdžioje parapijos salėje...

Nuvargė ir be nuotaikos sėdėjo lektuve krepšininkai, bet retkarčiais rasmadi kokią pašnekę. Pralaimėjimų nebuvo noro diskutuoti, o keliau-

Reikėjo drąsos ir tvirtos valios

Viltiniausios žinios šiuo metu yra susijusios su branduolinių ginklų atsargų mažinimu ir tarptautinėmis sutartimis, kuriomis, juos turinčios ar galinčios pasigaminti, valstybės pasizada apriboti jų ginklų gamybą. Galbūt, artėjant prie dvidešimtojo šimtmečio pabaigos, žmonija jau supranta, kad nuolat gyventi po visuotinio susinaikinimo debesiu yra per daug rizikinga. Nors pavojus dar nėra praėjęs, bet pamažu slenkama į saugesnį rytojų.

Amerikos gyventojų atmintyje dar neišdilisio šaltosio karo grėsmė; daugelio pasamoneje dar tebeaidi kiekvieną savaitę nustatytu laiku girdėtų pavojaus sirenų šurpų kaukimas, todėl žinios apie branduolinių ginklų mažinimo sutartis susilaukia teigiamo įvertinimo.

Atomo amžius nėra labai ilgas: apie jo naikinčiąją galią išgirdome tik Antrojo pasaulinio karo pabaigoje, kai pirmosios branduolinės bombos buvo numestos ant dviejų Japonijos miestų. Tačiau ir per pusimtį metų branduolinio karo baimė nuolat kaboją virš mūsų planetos.

Ar ta grėsmė buvo tikra, ar propaganduota, kad didžiųjų branduolinių galybių vadai galėtų padidinti savo prestižą pasaulio akyse ir skirti daugiau lėšų ginklų pramonei, kartais apleidžiant būtiniausias civilinio gyvenimo sritis? Net iš laiko perspektyvos, kai branduolinio karo šmėkla dabar šiek tiek prisnūdusi, i tą klausimą nelengva atsakyti. Tačiau bent prieš 35 metus Amerika ir Sovietų Sąjunga stovėjo ant tokio karo slenkščio, pasirėmusios per jį žengti. Galbūt tik per Dievo malonę reikalai išsisprendė taikiu būdu, šį kartą Nikitai Chruščevui pirmajam nuo to slenkščio nulipus atgal.

1962 m. spalio 14 d. JAV karinės aviacijos zvalgybos lėktuvai (U-2) pastebėjo įtartiną karinę veiklą Kuboje. Kaip paaiškėjo kiek vėliau, Kuboje buvo įrengiamos sovietų gamybos vidutinių distancijų branduolines raketas, galinčios pasiekti Amerikos krantus. JAV prezidentas John F. Kennedy tuomet padarė drąsų ir griežtą sprendimą: spalio 22 d. paskelbė blokadą ir įsakė Sovietų Sąjungos karo laivams, plaukiantiems į Kubą, nedelsiant grįžti atgal.

Galbūt tai buvo pats tvirtiausias JAV prezidento jėgas buvo nepelnytas. Tačiau antrose rungtynėse dar kartą pralaimime Prancūzijos čempionui Berck.

Labiau negu pralaimėjimu, asmeniškai nusivilyau Mulhouse priėmimu. Ne kartą draugams gyriausi, kad priėmimas Mulhouse mieste bus „karališkas“. R. Kapp visą kelią suorganizavo puikiai, bet čia žaidėjai skundėsi ir viešbučių ir pokylių. „Ne aš juk tą turnyrą ir pokylių organizavau, tai MBC klubas, aš irgi to nesitikėjau“, — atsakė R. Kapp. Iš tikrųjų, pokylių daugiau skundėsi turistai — damos atėjo ilgomis suknelėmis, pasipuošusios, o rado kaimo pikniką skurdžioje parapijos salėje...

Nuvargė ir be nuotaikos sėdėjo lektuve krepšininkai, bet retkarčiais rasmadi kokią pašnekę. Pralaimėjimų nebuvo noro diskutuoti, o keliau-

pareiškimas sovietų atžvilgiu, nors jo pasekmės galėjo būti labai skaudžios. John F. Kennedy nenuolaidžiavo Chruščevui, kaip dabar lankstomasi Rusijos Jelcinui ar Kinijos Jang Zemin. Atsakydami į prez. Kennedy sprendimą, geriausiai atveju — sovietai galėjo paskelbti blokadą vakarų Berlynui arba jį jėga užimti, blogiausiai — pradėti trečiąjį pasaulinį karą. Šį kartą jau su branduoliniais ginklais.

Įtampa, bent šiame krašte, buvo visuotinė, žiniasklaidai perspėjant gyventojus, — kad ruošiusi galimoms oro puolimams, pasirūpintų maisto ir vandens atsargų, įsitaisytų slėptuvėse. Dabar atrodo juokinga, kad žmonės tikėjosi savo namelio rūsyje apsisaugoti nuo branduolinių bombos, bet anuomet vis dėlto buvo tam rimtai ruošiamasi.

Jeigu prez. Kennedy nebūtų laimėjęs, šiandien vargiai kas skaitytume ir „Draugą“, o mūsų pasaulis būtų nebeatpažįstamas. Anuomet ne visi prez. Kennedy patarėjai ir kariuomenės vadovybė sutiko su jo griežta linija ir, be abejo, tikėjo kitokia šio istorinio epizodo pabaiga. Iš kai kurių, tik neseniai paskelbtų, slaptybių vyriausybės posėdžių įrašų yra aišku, kad prezidentas ne labai pasitikėjo karine vadovybe dėl to buvo tvirtai pabrėžta, kad be jo įsakymo jokia branduolinė raketa neturi būti išsauta.

Kubos krizė pasibaigė laimingai — sovietų karo laivai išplaukė ten, iš kur buvo išsiusti. Chruščevas nusileido. Būgštavimai dėl pavojaus vakarų Berlynui taip pat nepasitvirtino. Šiandien visa tai atrodo labai toli praeityje. Nors Chruščevas, daugydamas savo batų stalą Jungtinių Tautų asamblėjoje, grąsino Ameriką palaidosias, vienok ir tas grąsinimas liko bergždžias, nes Amerika tebegyvuoją, o Sovietų Sąjunga — nebėra. Tik vargiai Kubos ar kuri kita krizė buvo sovietijos žlugimo priežastis.

Raudonoji imperija buvo pastatyta ant melo, smurto ir propagandos pamatų. Jie pradėjo irti, kai pavergtieji išdriso reikalauti savo teisių, savo laisvės. Mes vertai didžiuojamės, kad lietuvių tauta berė pirmąją žemės sąją ant Sovietų Sąjungos kapo. Nela bati kas tuomet tikėjo, kad toks drąsus žingsnis yra pratingas (kaip nepritarta ir prez. Kennedy nuomonei), bet šiandien matome to ryžto pasekmes.

Mano sąjauva buvo liudnoka. Malonu buvo aplankyti pažįstamas vietas, sutikti buvusius draugus, pergyventi senus gerus laikus.

(Bus daugiau)

GYVENIMAS KREPŠINIO AIKŠTĖJE IR ŠALIA JOS

45

VYTAUTAS GRYBAUSKAS
(Tėsinys)

Prieš Belgijos vicečempioną, rodos, žaidėme tikrai gerai. Antrame kėlinyje turėjome net 14 taškų persvarą ir žygiavome į taip laukktą pergalę. Bet kur tau! Susizeidžia Baškauskas, o tuoj po jo ir Šakys, abu pagrindiniai žaidėjai. Paskutinėse minutėse belgai išplėšia pergalę 96:92.

Paryžiuje (dar iš mano laikų) pažįstamas gydytojas, patikrinęs Šakį ir kartu keliausį Šilingą, abiem uždeda gipsą — beliko juos išlydėti i namus... Komanda netenka dviejų puikių žaidėjų, o čia rungtynės prieš Prancūzijos olimpinę rinktinę, kuri jau ruošėsi artėjančiai olimpiadai. Nepaisant visų bėdų, vyrai ko-

voja iš širdies. 7 min. prieš pabaigą turime 8 taškų persvarą. Vėl atrodo, kad pergalė rankose. Tačiau kartojasi ne kartą matytas scenarijus — keli žaidėjai už baudas turi apleisti aikštę. Prancūzai išnaudoja padėtį ir džiaugiasi kuklia pergalė 78:75.

Dar iš Mulhouse laikų pažįstamas kunigas Jonas Petrosius suruošė kuklų priėmimą, ir deka jo turėjome progos pamatyti bent dalį to įspūdingo Paryžiaus.

Snaudami prisikapstėme iki Viduržemio jūros. Graži pakrantė, įdomi Monaco karalystė ir kasino, o svarbiausiai, puiki pergalė prieš Monaco komandą pataisė nuotaiką. Pasi-

grožėje išpūdingais Šveicarijos ir šiaurinės Italijos vaizdais, išsimaudę šiltoje Adrijos jūroje, žvalgėmės po įdomią ir seną Udinę netoli Jugoslavijos sienos. Didžiuliai plakatai skelbė:

„TARPTAUTINIS
KREPŠINIO TURNYRAS“

Džiugino galimybė dalyvauti tokiam prestižiniame turnyre ir žaisti prieš Italijos ir Kanados olimpinės rinktinės ir Austrijos Vienos komandą su trimis amerikiečiais. Išievių rinktinėi tai tik sapne svajoti įmanoma. Ir vis tai deka prancūzo R. Kapp. Negalėjome paslėpti susijaudinimo, kai perpildytame stadione išsiri-kio 6 komandos, nuskambėjo Lietuvos himnas ir į stiebaų pakilo trispalvė. Deja, pačios rungtynės ir jų rezultatai davė daugiau nusivylimo

negu džiaugsmo. Nepaisant, kad komanda žaidė ir kovojo gana gerai, visos trejos rungtynės buvo pralaimėtos mažais skirtumais. Gal dėl to atsiliepiamai spaudoje ir televizijoje buvo geri.

Iš čia vėl Prancūzija. Nuvargė ir nusiminę gauname pylos nuo daugartinio Prancūzijos čempiono — Lyono komandos. Užkalbinau trenerį Andre Buffiere prieš kurį Paryžiuje 1953 m. žaidžiau Prancūzijos taurės finalą. Prisiminėme senus laikus. Paklausiau ir apie Zigmą Varkalą. Jis jį žinojo ir pasakojo, kad Zigmą buvo vedęs prancūzė, turėjo sūnų, bet po kiek metų grįžo prie stikliuko ir dingo iš Lyono, palikęs šeimą...

Po lengvos pergalės prieš Šveicarijos čempioną ir šau-baus priėmimo pas Fribourg merą trumpą kelią į Mulhouse.

Tai buvę mano namai.

Ten laukė draugai, daugybė pažįstamų ir sirgalių iš anų laikų. Reporteriai, kai kurie dar pažįstami, nedavė ramybės, rašė apie „Grybauskos epochą“. Televizijoje turėjau pasikalbėti prancūzų kalba (šiaip taip susigraibiau). O vieną rytą nutempė mane pas Peugeot automobilų fabriko direktorių šampno pusrūčiams. „Monsieur Grybauskas, — po kelių minučių paklausė tas ponas, — kokiomis sąlygomis grįžtumėt į Mulhouse trenerio pareigas? Duotumėm gerą darbą, vaikams amerikiečių mokyklą, susitartumėm dėl viso kito“. Tik padėkojau.

Vėl tarptautinis turnyras, vėl iškilmingas atidarymas su Lietuvos himnu. Atsirevanšuojame ištinkančiu rezultatu Giessen komandai, parodydami, kad pirmasis pralaimėjimas buvo nepelnytas. Tačiau antrose rungtynėse dar kartą pralaimime Prancūzijos čempionui Berck.

Labiau negu pralaimėjimu, asmeniškai nusivilyau Mulhouse priėmimu. Ne kartą draugams gyriausi, kad priėmimas Mulhouse mieste bus „karališkas“. R. Kapp visą kelią suorganizavo puikiai, bet čia žaidėjai skundėsi ir viešbučių ir pokylių. „Ne aš juk tą turnyrą ir pokylių organizavau, tai MBC klubas, aš irgi to nesitikėjau“, — atsakė R. Kapp. Iš tikrųjų, pokylių daugiau skundėsi turistai — damos atėjo ilgomis suknelėmis, pasipuošusios, o rado kaimo pikniką skurdžioje parapijos salėje...

Nuvargė ir be nuotaikos sėdėjo lektuve krepšininkai, bet retkarčiais rasmadi kokią pašnekę. Pralaimėjimų nebuvo noro diskutuoti, o keliau-

jimas buvo nepelnytas. Tačiau antrose rungtynėse dar kartą pralaimime Prancūzijos čempionui Berck.

Labiau negu pralaimėjimu, asmeniškai nusivilyau Mulhouse priėmimu. Ne kartą draugams gyriausi, kad priėmimas Mulhouse mieste bus „karališkas“. R. Kapp visą kelią suorganizavo puikiai, bet čia žaidėjai skundėsi ir viešbučių ir pokylių. „Ne aš juk tą turnyrą ir pokylių organizavau, tai MBC klubas, aš irgi to nesitikėjau“, — atsakė R. Kapp. Iš tikrųjų, pokylių daugiau skundėsi turistai — damos atėjo ilgomis suknelėmis, pasipuošusios, o rado kaimo pikniką skurdžioje parapijos salėje...

Mano sąjauva buvo liudnoka. Malonu buvo aplankyti pažįstamas vietas, sutikti buvusius draugus, pergyventi senus gerus laikus.

(Bus daugiau)

„DAINAVA“ DAINUOJA DAINAVAI!

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Š.m. spalio 25 dienos vakare Clevelando Dievo Motinos parapijos auditorijoje, Dainavos stovyklos globos komiteto iniciatyva, įvyko Čikagos „Dainavos“ ansamblio vyrų oktetų koncertas, minint Dainavos stovyklos 40 metų jubiliejų. Oktetui vadovauja gerai žinomas talentingas muzikas ir dirigentas Darius Polikaitis; oktetui labai subtiliai akompanuoja Vidus Neverauskas.

Prigėsinus šviesas, prie uždangos, šalia mikrofono pasirodė, programoje apibūdinta kaip pranešėja Taura Underienė, ilgokai pasakojusi dalį Dainavos stovyklos istorijos. Atitraukus uždangą, scenon beveik karišku žingsniu įžygiavo oktetas ir akompaniatorius. Buvo nepaprastai įdomu stebėti pavienius oktetų narių judesius, pritaikytus dainų tekstui, veidų išraiškas ir net juokingus garso efektus, kaip antelės „cyptelejimą“. Po trijų liaudies dainų oktetui pasitraukus nuo scenos, Taura Underienė kalbėjo toliau, tęsė Dainavos istoriją ir vietinių lietuvių malonumui, skaitė Dailios Stanišienės poezijos ištraukas. Po to buvo dainuotos trys liaudies dainos, labai originaliai nuskambėjusios žodžių žaidimu. Deja, ir vėl buvo ilgoka pranešėjos kalba. Po jos, pritemdžius sceną, klausėmės patriotiškų ir graudžių dainų apie žygį į Vilnių, partizano mirtį, kario atsisveikinimą su sesute ir aro troškimą mirti tėvynės laukuose. Publika ilgai ir audringai plojo.

Po ilgokos pertraukos ir Underienės kalbos, į sceną sugrįžo oktetas, pasipuošęs atlapuose prisegtais raudonų gvazdikų žiedais, prisitaikęs prie „Gvazdikėlių“ dainos teksto. Buvo nepaprastai malonu klausyti jų labai aiškaus, bet ir nepaprastai greito, žodžių tarimo bei trumpų solo pasirodymų. Po vienos labai linksmos dainos, sekunde į užkulius „pasprukęs“ ir į sceną sugrįžęs Marius Polikaitis pranešė „lietušiams rūpi“, kad Clevelando „Indians“ laimė prieš Miami „Merlins“ beisbolo čempionatą rungtynėse. Publika audringai plojimai ir ta pranešimą reagavo. Po dviejų lietuviškų dainų oktetas anglų kalba labai išraiškingai padainavo tris „spirituals“, teksto paryškindami originaliais garso efektais, veido išraiškomis ir judesiais. Padainavus linksmą „Kalba paukštelė“, scena buvo visiškai aptemdyta ir, atitraukus scenos foną dengusią uždangą, gilumoje pasirodė stambūs, apšviesti raidės „DAINAVA“. Okteto nariai pasitraukė į scenos šoną, o vadovas Darius Polikaitis pradėjo dainuoti savo sukurta tekstą ir muziką Dainavos stovyklavietei pagerbti. Į dainos pabaigą įsijungė ir visi oktetų nariai. Girde jome fortepijono palydą, susipynusią su violončelės garsais, perdudomais garso aparatūros pagalba. Scenoje buvo rodomi video aparatu perduoti Dainavos vaizdai su jaunimo ir suaugusių grupėmis, su po atviru dangumi aukojamomis Mišiomis, kryžiais. Spyglis ežero ir žalių pievų romantiškais vaizdais. Po audringų plojimų oktetas padainavo nuotaikingą „Žemaičių polką“ ir pasitraukė nuo scenos. Audringos ovacijos iššaukė oktetą grįžti ir padainuoti dar vieną labai nuotaikingą dainą, kurios metu vienas oktetų narys

„alpo“, kitas „gaivino“. Juokėmės ir plojome.

Dainavos stovyklos globos komiteto pirmininkas dr. Marius Laniauskas trumpu, bet labai taikliu žodžiu padėkojo oktetui, jaunas vaikinai Taurai Underienei įteikė puokštę rožių, o publika stačiai virto nuo kėdžių, kai jaunimas į sceną atliko milžinišką gelių krepšį su Clevelando indėnų „Wahoo“ simboliais ir visiems oktetui nariams prie švarkų atlapų prisegė „Indians“ komandos ženklelius.

Tai vienas iš nedaugelio koncertų, kurio atmosfera taip nuostabiai suderino du pasaulius: lietuvišką ir realų, kuriame gyvename. Dažnai parodomas visiškai realios aplinkos ignoravimas, tarsi gyvenime atskiroje, lietuviškoje saloje, ir tai prisideda prie jauniosios kartos atitrūkimo nuo mūsų visuomenės renginių. Šį kartą, kaip Taura Underienė pasakė, kad „Dainava yra mūsų namai“, stiprinant po svetimu dangumi gimusių kartų lietuviškumą, oktetų repertuaras apėmė abu pasaulius: ir Lietuvą, ir Ameriką, kuri prieš daugelį metų priglaudė tėvynę praradusius pabėgėlius, jiems suteikė ir prieglobstį, ir visas laisves, kas įgalino ne vien sukurti lietuvišką spaudą, operą, organizacijas ir mokyklas, bet plančiuose žemės plotuose įkurti Dainavos stovyklavietę, kurioje vyksta jaunimo vasaros stovyklos, konferencijos, suvažiavimai, lituanistiniai kursai ir kiti renginiai.

Kalbant grįžtai apie paties oktetą pasirodymą scenai, svarbu pabrėžti, kad tai reto darnumo ir harmonijos vienetas, skambantis vargonų akordais. Reikia padėkoti Darius Polikaitiui už jo nuostabią sugebėjimą taip puikiai paruošti oktetą repertuarą, net išstudijavus Clevelando lietuvių nuotakas, kuriose didoką vaidmenį vaidina ir vietinės beisbolo komandos sekmė. Tai įrodo jo visapusišką sugebėjimą ir talentą ne vien muzikiniame pasirodyme koncertams, bet ir pagerbti publikos nuotakas. Savo baigiamame žodyje, padėkojęs rengėjams, jis dar sušypsena padėkojo ir publikai, kad jos dalis vis tik pasirinko atvykti į koncertą užuot, na-

„Dainavos“ ansamblio vyrų oktetas. Iš k. klupo — Marius Tjūnelis, Audrius Polikaitis ir Aras Norvilas. Stovi — Kastytis Soliūnas, Darius Polikaitis, Liudas Landsbergis, Marius Polikaitis ir Tadas Stropus.

TARP MŪSŲ KALBANT

PORTAS IR BRIDGEPORTAS II

Alekso Ambrose-Ambrozevičiaus parašytoje „Čikagos Lietuvių istorijoje“ teigiama, kad Anšų Portą (Hans Port) galima laikyti Bridgeporto (vienos Čikagos apylinkės) įkūrėju. Alekso Ambrose žiniomis, Anšas Portas ir jo šeima, kadaise gyvenę netoli Tilžės, atvykę į JAV ir įsikūrę dabartinio Bridgeporto ribose, valdė didelius žemės plotus. Čikagos te-

muose sėdėdami, stebėti beisbolo rungtynių eiga televizijoje.

Po koncerto, vaišinantis tradicine užkanda, buvo malonu bendrauti su oktetu nariais ir su jais arčiau susipažinti. Buvau nustebinta ir nudžiuginta, kad mane pažino oktetų vadovas Darius Polikaitis. Paklaustas, kur jis mane matęs, Darius šyptelėjo ir priminė, kad su manim susipažinęs „Vilniaus pilies legendos“ pastatymo metu... Netrukus klausytojų būrys talentingą vadovą pagerbė, jam padėkodami „Ilgiausių metų“.

Dar svarbu pastebėti, kad į sekmadienio Mišių pabaigą oktetas maldininkus nustebindami, giedodamas Strolis „Davi kasdienės duonos“. Tai vėl įrodo oktetą sugebėjimą bei pasirodymą bet kuriai progai. Valio „Dainavos“ vyrų oktetui ir koncertą surengusiam Dainavos stovyklos globos komitetui!

lefonų abonentinę knygą dar nemažai yra Portų (Port). Taipgi Portų galima rasti ir Čikagos priemiesių telefono abonentinė knygose. Tik reikėtų pasakyti, kad bežiūrinėjant telefonų knygas, kyla klausimas ar nūdieniai Portai yra iš Mazosios Lietuvos kilusio Anso Porto palikuonys?

Kiek praėjusio šimtmečio pabaigoje gyveno lietuvių Bridgeporto apylinkėje? Deja, toks klausimas nėra lengvai atsakomas. Žinia, nelengva būtų atsakyti, o kiek jų šiuo metu Bridgeporte gyvena lietuvių. Vienok yra gerai žinoma, jog kadaise Bridgeporte buvo judrus lietuvių gyvenimas. Dauguma lietuvių dirbo čia pat ir kiek toliau virkšiose įmonėse. Yra žinoma, kad čia veikė lietuvių įsteigta ar iš kitatautiųjų perimtos paroduotuvės, „salūnais“ vadintos kartamos ir t.t. Taipgi čia vyko nemažas lietuvių organizacinis veikimas. Šis veikimas raskavo atgarsio ir tolimesnėje lietuvių telkiniuose. Tikriausiai nebus perdėta pasakyti, jog čionai gyvenę lietuvių atliko vieną reikšmingiausią vaidmenį JAV lietuvių gyvenime.

Alekso Ambrose parašytoje knygą sakoma, kad šiaurinėje miesto dalyje veikusios Šv. Kazimiero ir Karaliaučio draugijos pastangomis, 1887 metų Velykoms buvo pakviestas Indiana valstijoje gyvenęs kun. Valentas Čizauskas, kuris, lenkų Šv. Stanislovo Bažnyčioje atlikdamas šv. Mišių auką, pasakė pamokslą. Jis paragino visus jungtis, siekti patirties įsteigimo. Ir šandien tebėra anuometinė lietuvių šnektą, juodai ant balto parašyti kun. V. Čizausko pasakyti žodžiai: „uzukwatidam lietuvių, idant rysztidam draugystę, o tokiu būdu neuzilgo laiką gales turet savo locna Lietuwiszka parapija, Baznizcia ir kuniga“. Aiškėja, kad laikui bėgant, daugelis Šv. Kazimiero karaliaučio draugijos narių persikėlė į Bridgeportą, arčiau savo darbovietų. 1892 m. čia buvo įsteigta Šv. Jurgio draugija ir prasidėjo Šv. Jurgio parapijos organizavimas. O kiek vėliau, patiaime Bridgeporto centre buvo pastatyta Šv. Jurgio parapijos bažnyčia.

Apie šią bažnyčią spietėsi dauguma vietos lietuvių. Tuometiniame Bridgeporte ir kaimynystėje gyveno ir kitų religijų bei aplamai Bažnyčiai nepriklausiusių lietuvių. Pavyzdžiui, lietuvių liuteronai, daugiausia gyvenę prie Halsted ir

14-tos gatvės, 1899 m. įsteigė Martyno Liutero draugystę. Dera paminėti, kad anais laikais organizaciniai vienetai (draugijos) buvo vadinamos draugystėmis. Lietuvių Liuteronų draugystė buvo pora kartų perorganizuota, o pralinkus maždaug 30 metų, pavadinata Lietuvių Evangelikų liuteronų draugija.

Gana įdomiai ir reikšmingai skamba 1893 m. įsteigtos Simono Daukanto draugijos įstatų žodžiai. Pavyzdžiui, „Skelbti mokslą tarp lietuvių, tobulinti lietuvišką kalbą, plauti jos literatūrą... užsiiminti apvaikščiųjų tautiškų švenčių ir atgajinimų teatrų... užsiiminti rinkimų lietuvių liedianų del uždėjimo lietuviško muziejiaus... šelpti lietuvių kimbancius ir aukštesnį mokslą ir darbujančiuosius ant lietuviškos labo“. „Čikagos Lietuvių istorijoje“ teigiama, kad šios draugijos sumanytojas buvęs neseniai ir Amerikoje atvykęs kun. A. Burba.

Dvykote gyvenęs klierikas Antanas Kaupas išgirdęs, kad Čikagoje įsteigė Simono Daukanto draugiją, taip parašė: „Linksmas išgirstie kiekvienam tewynainiui, jog Lietuvių kas kart labyn kilsta ir pradeda suprast sawus ir tewynies reikalus. Szejat asz izgirdias, jog Jus uzdejote moksliška draugyste warden Sim. Daukanto, asz neiszkencziu idant neiszkreiszti sawo dziaugsmo usz tokio Jus uzmanymo...“

Deja, ilgainiui pasireiškęs nuomonių skirtumas ir prasiurbė barniai tarp bažnytinių bei atokiau nuo Bažnyčios buvusių narių, tuometinis Šv. Jurgio parapijos klebonas išprašė draugiją iš parapijos pastogės. Anais senais laikais Bridgeporto lietuviai ne tik, kaip sakoma, tarnavo tautai ir Bažnyčiai, bet buvo linkę į savitarpio rietenas. Ir šiuo atveju tenka pasakyti — nieko nepadarysi. Juk jau daug daug metų sakoma, „Kur devyni lietuviai, ten dešimt nuomonių“. Pasikliaujant „Čikagos Lietuvių istorijos“ autoriaus žodžiais, per 75 metus Čikagoje buvo suorganizuota 260 pašalpinčių draugijų. Tikriausiai nemažas skaičius veikė ir Bridgeporto apylinkėje.

Petras Petrutis

* Kaunas. Rugėjio 22-23 d. Kauno arkivyskupijos Evangelizacijos centre su Kauno jaunimu bei kunigais susitiko svečiai iš Anglijos, atvykę Lietuvos Caritas AIDS centro kvietimu. Apie AIDS kalbėjo Caritas „Cafod“ nariai Ann Smith ir John Hanson.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

DANUTĖ MAYER
773-284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patams. Įkainavimas veltui.

MISCELLANEOUS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽOVINIMO MAŠINOS, SALDYTUVAUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUVAUS.
H. Deckys
Tel. 773-585-6624

ELEKTROS
[VEDIMAI]-PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesi, dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Washington, D.C., lietuvių savininko „landscaping“ kompanija **leiko darbininko**. \$5.50 val. Jei nori, gali dirbti 12 val. dieną. Valga gyventi bus paprasta už \$130 mėn. Kreiptis: Alex, tel. 202-244-2373

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

• Greitas ir sąžiningas patamavimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Perkaime ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

AUTOMOBILIJO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Audra S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 96th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 581-8854

Amerikiečių kompanijos lenkų sekcijai reikalingi 2 jauni, energingi, sugebą bendrauti, vyrai kalbantys lenkiškai ir lietuviškai. Jei domina „full time“ arba „part time“ gerai apmokamas darbas, skambinkite tel. 708-425-9135 nuo 1 v.p. iki 4 v., p.p. Kvietė Greg. Kalbėti lenkiškai arba angliškai.

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS

Šiais metais jubiliejinis suvažiavimas, nes švenčiama 20 metų sukaktis nuo instituto įkūrimo, įvyko rugėjio 13 d. Lino ir Rasos Veselkų sodyboje. Suvažiavimui atstovai iš Toronto, Montrealio, Philadelphia, Čikagos ir kitų vietovių. Iš viso 32 atstovai, ir atsižvelgus dar 31 atstovo igaliuojimus. Suvažiavimo darbotvarkėje buvo Instituto revizijos ir valdybos, taip pat revizijos komisijos pranešimai, kuratoriaus paskaita. Toliau pertrauka, pietūs, ir po jų instituto narių susirinkimas. Pabaigai liaudies dainų kvarteto koncertas.

Iš pranešimų atstovų ir raštu, kurie negalėjo atvykti, nušviesta padėtis praeitų metų veikla taryboje, valdyboje ir skyriuose. Kai kuriuose skyriuose nusiskundžiama dėl narių įsijungimo veiklos priežastis. Taip pat sekancijos kartos mažas domėjimasis tautiniu menu dar laiko stokes.

Puikiai tvarkomas Instituto turtingas izdas. Įdomi instituto bei barniai tarp bažnytinių bei atokiau nuo Bažnyčios buvusių narių, tuometinis Šv. Jurgio parapijos klebonas išprašė draugiją iš parapijos pastogės. Anais senais laikais Bridgeporto lietuviai ne tik, kaip sakoma, tarnavo tautai ir Bažnyčiai, bet buvo linkę į savitarpio rietenas. Ir šiuo atveju tenka pasakyti — nieko nepadarysi. Juk jau daug daug metų sakoma, „Kur devyni lietuviai, ten dešimt nuomonių“. Pasikliaujant „Čikagos Lietuvių istorijos“ autoriaus žodžiais, per 75 metus Čikagoje buvo suorganizuota 260 pašalpinčių draugijų. Tikriausiai nemažas skaičius veikė ir Bridgeporto apylinkėje.

Tai tik maža ištraukėlė iš paskaitos, o buvo praliesta ir juostos ir prijuostės, lietuviški kryžiai...

Pietų metu vyko vaišės, kurių valgiai buvo paruošti, be šeimininkių Rasos ir Aldono, dar atstovai atsivežtiniai. Juos gali pavadinti tautoskanišiais, nes kiekvienos geriausios receptas sava kūryba lietuviškoji kulinarija.

Po pertraukos susirinkime svarstyta apie dvidešimtmečio progą leidžiamą leidinį-knygą. Tai instituto 20-ties metų veiklos apžvalga. Renkama

medžiaga leidiniui apie veiklą skyriuose, kūrėjų kūrybos darbus ir nuotraukas...

Susirinkimo pastebėta, kad vykstant metiniams suvažiavimams, veikla institute pagyvyja ir vėliau vėl lyg silpnėja. Konstatuota, kad priežastis yra per mažas ryšys tarp instituto valdybos, skyrių veikėjų ir tautinio meno kūrėjų, todėl nutarta pabaigdyti pradėti leisti aplinkraštį, biuletenį ar apžvalgą, kurioje būtų žinios apie veiklą skyriuose ir gal iš kuratoriaus žinių apie tautinio meno esmę, ir pan. Toks leidinys galėtų būti pradžiai gal kas šeši mėnesiai.

E. Ozelytė buvo vienbalsiai išrinkta tokio leidinio redaktore.

Nors kvarteto iš Philadelphia repertuare buvo liaudies dainos, bet buvo pradėta, pagerbiant ne per seniai mirusio poeto H. Nagio atminimą, padainuojant solo jo sukurta eilėraštį „Svajonė“ apie arą gintarinę akim; muzika M. Viltinio. Solu labai gražiai padainavo Rasa Veselkienė, priartant smuiku Brigita Kasinskienei ir gitara J. Kasinskiui. Be minėtų dalyvių, kvartete dar dainuoja Bronius Krokys.

Koncerto programoje vyravo lietuviški vestuviai ir užstalės dainos. Pabaigai Juozas ir Brigita Kasinskai duetu pagrojo liet. tautinių šokių pyne. Tai tikrai jų meistriškai atliekama puiki lietuviška muzika.

Po koncerto, kadangi buvo šventadienis, kun. K. Ambrašas sužadėdimo dalyviams pasirasė laivauti šv. Mišiose. Jos buvo aukojamos ten pat, Veselkų salone. Dalyviams tai buvo maloni staigmena.

Kun. Ambrašas pažymėjo, kad jis pašventins tuos naujus namus ir, kadangi Montrealis taip toli (3 val. kelio), atliks kaledojimo pareigas, paliks kaledojčių šeimininkams Rasai, Linui ir Šarūnėliui.

Po pamaldų daugumas suvažiavusių skubėjo į namus ir nedaugelis paliko prie dar kuriamo lauzo.

B.K.

Dvi bendradarbes po PLB seimo, š.m. liepos mėnesį vykusio Vilniuje, susitikimo Punsko lietuvių ūkyje. Iš kairės — Danutė Zemkalniene iš Australijos ir Milda Lenkauskienė, PLB pirmininko pavaduotoja iš JAV.

Buv. Niurtingeno-Schw. Grindų gimnazijos mokytojų ir mokinių suvažiavimas Čikagoje 1979 m. Pačiame priekyje (juodais drabužiais) — Jadvyga Kregždienė. Matyti direktorius kun. P. Dambrauskas.

MŪSŲ MOKYTOJA (1919-1995)

ANTANAS DUNDZILA

1995 metų rudenį „Darbininke“ išspausdinta trumpa žinutė apie ilgai ir sunkiai sirgusią, spalio 25 d. New Yorko apylinkėse mus palikusią, mokytoją Jadvygą Kregždienę — Meiliūnaitę. Kiek vėliau velionės mokytojos Vokietijoje ir Amerikoje bendradarbi Elena Ruzgienė ją paminėjo 1995-XI-30 d. „Drauge“. Lietuvių Enciklopedijoje J. Kregždienės nėra. Gaila: jos nuopelnai lietuvių jaunimo mokymui nemažesni už daugelio kitų.

Velionė buvo karo metu Vilniaus universitetą baigusi Mokytoja, lituanistė. Nors kalbos taisyklės to neskatina, čia ta žodį „Mokytoja“ J. Kregždienė parašiau didžiosiomis raidėmis: ji to verta. Trejetą metų lietuvių pabėgėlių gimnazijoje Vokietijoje ji mums dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą, o vienu laikotarpiu buvo mūsų, šeštokų ir septintokų, klases auklėtoja. Kartu su Lietuvos istoriją aukštesnėms klasioms dėstiusiu prof. Zenonu Ivinskiu ir germanistikos daktare Marija Žilinskiene, Jadvygą Kregždienę nedvejodamas išskiriu iš 1946-1949 m. laikotarpio Niurtingeno — Schw. Gmiundo gimnazijos viso mokytojų skaičiaus. Čia sužymėti epizodai net dabar, po beveik pusimčio metų, džiugina ir kartais stebina. Gimnazijos mokytojų aplinkoje J. Kregždienė buvo viena iš tikrai išskirtinų asmenybių. Tai sakau su didele pagarba jai asmeniškai ir visai mūsų tuometinei švietimo sistemai. Juk tiek daug anuomet mums buvo duota, diegiant mokslą pokarinėse pabėgėlių stovyklose.

Rymant prie Velionės prisiminimo, čia sutelkti vaizdai nebus įprasto, enciklopedinio pobūdžio. Sužymėsiu tai, ką gimnazijoje pats su savo klasiokais išgyvenau, kaip savo mokytoją anuomet matėme jaunuolių akimis.

Gera pažymį reikėjo užsidirbti

Pietvakarių Vokietijos Niurtingeno lietuvių gimnazijos ketvirtroje klaseje atsiradau 1946 m. rudenį. Gimnazija buvo įsikūrusi amerikiečių okupacinės valdžios iš vokiečių paimtame mokesčių įstaigos triaukščiame pastate. Tame pačiame pastate tilpo ir mokinių bendrabutis. Klaseje sėdėjome šalia vienas kito prie didelių stalų, nes mokyklinių suolų nebuvo. Čia maždaug dvylikai ketvirtokų lietuvių kalbą dėstė jaunatviškai atro-

danti, tuo metu 27 metus amžiaus ėjusi, J. Kregždienė. Pirmieji du tremestrai prabėgo kartojant gramatiką ir sintaksę. Ėjo visai rimtas darbas, nes ketvirtokams mokslo metų gale prieš akis dunksojo lietuvių kalbos ir kelių kitų dalykų egzaminai. Egzaminų neišlaikęs, nebūsi keliamas į penktąją klasę. O labai gerais pažymiais baigęs mokslo metus, galėjai būti net nuo egzaminų atleistas.

J. Kregždienė kalbos mokslą mums dėstė aiškiai ir suprantamai. Darbas riedėjo drausmingai, jos pamokose išdykavimų nebūdavo. To nepaisant, klaseje nuotaika buvo šilta, maloni. Kalbant apie pažymius, mūsų lietuvių kalbos mokytoja penktukais neišsivaisė. Ketvertas pas J. Kregždienę jau buvo daugiau negu geras pažymys, jį reikėdavo užsidirbti. Kažkuris gimnazijos mokytojų tuomet pusiau juokaudavo, kad penktukai moka tik Dievas, keturiams — mokytojas, o gimnazistas turi būti patenkintas trejetu... J. Kregždienė šios taisyklės, aišku, nesilaikė. Lietuvių kalba man sunkumų nesudarė ir ištisus mokslo metus aš tvirtai laikiausi ketvertų lygyje. Su ketvertukais ėjo dar gal pusė mūsų klases.

Trečiąjį trimestrą pradėjome eiti vaizdingumo priemones. Po truputį nuobodokos gramatikos bei sintaksės, bent man dabar atsivėrė akys į kūrybos analizę, į rimus bei ritmus, į tropus. Kadangi vadovėlių neturėjome, kaip ir anksčiau, mokytoja didelę pamokų dalį skirdavo diktuojamiems tekstams, kuriuos vėliau jau savarankiškai išmokdavome. Į pamokas ji ateidavo gerai pasirušusi, nes mokytoja medžiagą diktavo be užrašų, iš atminties. Dar ir dabar su malonumu prisimenu jos išmokytus tropus — metaforą, alegoriją, prozopopėję ir t.t. Skaitydamos grozinę literatūrą, kartais net dabar jų sąmoningai ieškau: aiškus supratimas, kodėl, kas nors gerai skamba ar gražu, knygų pasaulyje mane tebedžiugina.

Mano iki to laiko visai nepretenzinga pasitikėjimą išmoktoms žinioms suformavo klaseje J. Kregždienės užduotais rašinėlis. Kartą, atėjusi į klasę, su šypsniu ponio mokytoja pasakė, kad rašysime rašinėlių į lentoje kreida užrašė temą, „Vieną gražų pavasario rytą“. Ką ten parašiau, dabar nebeatsimenu, bet ji užbaigiau gan entuziastiškai. Kai po kelių dienų ji rašto darbą sugrąžino, mano

pasididėjimą, reikėjo patenkinti

keturis rimtus, gimnazijos vadovybės statomus, reikalavimus. Pirmą — tai menkniekis, rengėjai turėjo iš kelių klases kambarių išnešti suolus, paruošti „salę“ šokiams. Antra — čia jau buvo kartinis reikalavimas — reikėjo surasti gimnazijos mokytoją, kuris mūsų vakarėlį prižiūrėtų, šokių metu būtų kartu su mokiniais. Greitai išgalėjo nuolatinė tvarka, kad, mokinių prašomi, niekada neatsisakydavo dalyvauti jaunatviškai nusiteikę ponai Kregždžiai. Kiek vėliau prie jų prisijungė anglų kalbą dėstęs Antanas Musteikis su žmona. Šios dvi jaunų pedagogų poros igalindavo mus pasilinksinti, jiems esame už tai dėkingi.

Trečia, reikėjo gauti gimnazijos inspektoriaus leidimą, o jis visada reikalavo prieš šokus ir kokio „kultūrinio“ mokinių pasirodymo. Pasirašę savo „programos“ sąrašė, dvi šeštadienį tuoj po pamokų pagarbiai kreipdavomės į inspektorių A. Vasiliauska. Sąrašelyje dažniausiai Violeta deklamuodavo eilėraštį, Loreta skaitydavo savo niekada nepasibaigiančios novelės ištrauką (...), teatro scenos truputį matęs Benius deklamuodavo kurio vaidinimo monologą ar paskaitydavo klasikų, aš „nukaldavau“ kažką panašaus į eilėraštuką, o visi bendrai padainuodavo keletą dainų. Tokiu būdu patenkindavome tuos kultūrinius poreikius, nors mums rūpėjo visai kas kita. Paprastai kiekvieną kartą, prašant leidimo, inspektorių mums pakritikuodavo, kad per prastą ir trumpą mūsų programą, bet leiturėms šokiams visada duodavo... Dabar man truputį keisčiau, kad mūsų kalbos ir literatūros mokytoja tu programų ruošime nedalyvaudavo, ji tik globodavo patį vadovą! Kai tu dainuodamas eini, Tau šoka Alpeše akmuo, Šermukšniai juokias raudoni. Mano atsakymu ponas inspektorių buvo patenkintas, dar paklausė, ar žinau, kas to eilėraščio autorius. Inspekcijos rezultatai užtarnautai patenkinti turėjo būti ir mūsų mokytoja.

Kai mokslo metų pabaigoje gavome metinius pažymius, nudžiugau ir atsidusau antru kartu: mano lietuvių kalbos ir literatūros metinyje buvo įrašytas penktas. Esu tikras, kad su penktu taip pat išėjo visuose dalykuose mūsų klaseje labai gerai stovėjusi Dantikos bei sintaksės, bent man dabar atsivėrė akys į kūrybos analizę, į rimus bei ritmus, į tropus. Kadangi vadovėlių neturėjome, kaip ir anksčiau, mokytoja didelę pamokų dalį skirdavo diktuojamiems tekstams, kuriuos vėliau jau savarankiškai išmokdavome. Į pamokas ji ateidavo gerai pasirušusi, nes mokytoja medžiagą diktavo be užrašų, iš atminties. Dar ir dabar su malonumu prisimenu jos išmokytus tropus — metaforą, alegoriją, prozopopėję ir t.t. Skaitydamos grozinę literatūrą, kartais net dabar jų sąmoningai ieškau: aiškus supratimas, kodėl, kas nors gerai skamba ar gražu, knygų pasaulyje mane tebedžiugina.

Ir klaseje, ir pasilinksminime

Gimnazijai su keliomis lietuvių kolonijomis persikelus į Schw. Gmiundą, rudenį su mokytoja Kregždienė pasinėrėme į pasaulinę ir lietuvių literatūrą. Tuomet siautė didelis lietuviškų knygų badas, tad padėti gelbėjo Augsburgėje leidžiamas „Žiburių“ laikraščio „Skaitymų“ priedas ir talentingos mokytojos klaseje teikiama (iš atminties?) medžiaga.

Dabar, pradėdamas penktąją klasę, vyresnių klasių mokiniams gimnaziją leido organizuoti pasilinksminimų vakarelius — mokinių šokus. Šeštadienį vakarais mums, penktokams, tai buvo naujas, iki šiol nepatirtas pobūdis pasilinksminimas. Žvelgiant iš dabartinių laikų atgal, tai buvo taip pat svarbus mūsų socialinio ugdymo būdas, nors tuomet jo reikšmės nesupratome. Tačiau, norint surengti

pasididėjimą, reikėjo patenkinti keturis rimtus, gimnazijos vadovybės statomus, reikalavimus.

Pirmą — tai menkniekis, rengėjai turėjo iš kelių klases kambarių išnešti suolus, paruošti „salę“ šokiams. Antra — čia jau buvo kartinis reikalavimas — reikėjo surasti gimnazijos mokytoją, kuris mūsų vakarėlį prižiūrėtų, šokių metu būtų kartu su mokiniais. Greitai išgalėjo nuolatinė tvarka, kad, mokinių prašomi, niekada neatsisakydavo dalyvauti jaunatviškai nusiteikę ponai Kregždžiai. Kiek vėliau prie jų prisijungė anglų kalbą dėstęs Antanas Musteikis su žmona. Šios dvi jaunų pedagogų poros igalindavo mus pasilinksinti, jiems esame už tai dėkingi.

Trečia, reikėjo gauti gimnazijos inspektoriaus leidimą, o jis visada reikalavo prieš šokus ir kokio „kultūrinio“ mokinių pasirodymo. Pasirašę savo „programos“ sąrašė, dvi šeštadienį tuoj po pamokų pagarbiai kreipdavomės į inspektorių A. Vasiliauska. Sąrašelyje dažniausiai Violeta deklamuodavo eilėraštį, Loreta skaitydavo savo niekada nepasibaigiančios novelės ištrauką (...), teatro scenos truputį matęs Benius deklamuodavo kurio vaidinimo monologą ar paskaitydavo klasikų, aš „nukaldavau“ kažką panašaus į eilėraštuką, o visi bendrai padainuodavo keletą dainų. Tokiu būdu patenkindavome tuos kultūrinius poreikius, nors mums rūpėjo visai kas kita. Paprastai kiekvieną kartą, prašant leidimo, inspektorių mums pakritikuodavo, kad per prastą ir trumpą mūsų programą, bet leiturėms šokiams visada duodavo... Dabar man truputį keisčiau, kad mūsų kalbos ir literatūros mokytoja tu programų ruošime nedalyvaudavo, ji tik globodavo patį vadovą! Kai tu dainuodamas eini, Tau šoka Alpeše akmuo, Šermukšniai juokias raudoni. Mano atsakymu ponas inspektorių buvo patenkintas, dar paklausė, ar žinau, kas to eilėraščio autorius. Inspekcijos rezultatai užtarnautai patenkinti turėjo būti ir mūsų mokytoja.

Kai mokslo metų pabaigoje gavome metinius pažymius, nudžiugau ir atsidusau antru kartu: mano lietuvių kalbos ir literatūros metinyje buvo įrašytas penktas. Esu tikras, kad su penktu taip pat išėjo visuose dalykuose mūsų klaseje labai gerai stovėjusi Dantikos bei sintaksės, bent man dabar atsivėrė akys į kūrybos analizę, į rimus bei ritmus, į tropus. Kadangi vadovėlių neturėjome, kaip ir anksčiau, mokytoja didelę pamokų dalį skirdavo diktuojamiems tekstams, kuriuos vėliau jau savarankiškai išmokdavome. Į pamokas ji ateidavo gerai pasirušusi, nes mokytoja medžiagą diktavo be užrašų, iš atminties. Dar ir dabar su malonumu prisimenu jos išmokytus tropus — metaforą, alegoriją, prozopopėję ir t.t. Skaitydamos grozinę literatūrą, kartais net dabar jų sąmoningai ieškau: aiškus supratimas, kodėl, kas nors gerai skamba ar gražu, knygų pasaulyje mane tebedžiugina.

Gimnazijai su keliomis lietuvių kolonijomis persikelus į Schw. Gmiundą, rudenį su mokytoja Kregždienė pasinėrėme į pasaulinę ir lietuvių literatūrą. Tuomet siautė didelis lietuviškų knygų badas, tad padėti gelbėjo Augsburgėje leidžiamas „Žiburių“ laikraščio „Skaitymų“ priedas ir talentingos mokytojos klaseje teikiama (iš atminties?) medžiaga.

Dabar, pradėdamas penktąją klasę, vyresnių klasių mokiniams gimnaziją leido organizuoti pasilinksminimų vakarelius — mokinių šokus. Šeštadienį vakarais mums, penktokams, tai buvo naujas, iki šiol nepatirtas pobūdis pasilinksminimas. Žvelgiant iš dabartinių laikų atgal, tai buvo taip pat svarbus mūsų socialinio ugdymo būdas, nors tuomet jo reikšmės nesupratome. Tačiau, norint surengti

Pagaliau — vadovėliai!

Penktroje ir šeštoje klaseje J. Kregždienės darbas palengvėjo, nes atsirado du literatūros vadovėliai, trijų autorių „Visuotinės literatūros istorija“ ir Naujojo „Lietuvių literatūra“. Mokytojai nebereikėjo diktuoti pamokų, mums nereikėjo užrašinėti. Pasiukite ir pamokų pobūdis. Mokytoja būsimos pamokos medžiagą tik apibūdindavo, turėdavo daugiau laiko mokinių klausinėjimui, įvairiems rašto darbams. J. Kregždienė

buvome išugdę logiškai, gerai, iš karto reikšti savo mintis: tiek klases darbus, tiek rašinėlius namuose rašydavome tiesiai į sąsiuvinį, be juodaščio. Sakytiau, tai buvo lietuvių kalboje bei literatūroje bent kevertuku einančio vyresnių klasių lietuvių gimnazijos mokinio bruožas. Kaip gaila, kad tą gyslelę bent aš esu praradęs: dabargi, parašius straipsnį, reikia jį palaukti stalcioje, kitą dieną jį redaguoti, taisyti...

Anais laikais tie du literatūros vadovėliai buvo didelė prabanga, nes be jų ir be anglų bei vokiečių kalboms skaitymų, jokių kitų vadovėlių neturėjome. Tiesa, kai šeštoje klaseje be vadovėlio ėjome kitiavimu mokslą, J. Kregždienė mums viską diktavo iš atminties. Kitiavimu metu J. Kregždienė mums visiemis uždavė išlinkniuoti ir sukirciuoti savo vardą bei pavardę: ši jos pamoka mano triškienei pavardei pasiliko kertiui akmeniui visam gyvenimui.

Buvo didokas badas ir apskritai lietuviškų knygų, grožinės literatūros. Retkarčiais mūsų gimnazija gaudavo po kelias knygas iš 1944 m. į Vokietiją išvežtos Kybartų gimnazijos bibliotekos, kurias reikėdavo skubiai perskaityti ir gražinti.

J. Kregždienės iniciatyva iš kažkur paskolintus Donelaičio „Metus“ mūsų klase skaitė kartu. Rinkdavomės valandai ar dviem po pamokų ir po vieną, pamainomis, balsu visai klasei tą hegmetrą skaitydavome. Tai nebuvo lengvas darbas nei mums, nei mokytojai, nes laikas labai prailgavo. Mokytoja stengėsi mus aprūpinti ir kitomis, jau Vokietijoje išleistomis, knygomis. Tokiu būdu per klases rankas ėjo premijauta, man didelį išpuolį palikusi, J. Jankaus „Naktis ant morų“. Tos knygos laida buvo labai greitai išparduota, tai skaitėme ponų Kregždžių turimą egzempliorių. Jo tituliname puslapyje buvo žavus įrašas rašalu, „Kregždžių mielai porelei — kiti du paukšteliai“. Tai buvo Kregždžiams jau minėtų Musteikių dovana.

Kai 1949 m. prasidėjo emigracija, J. Kregždienė tuoj pat atkreipė visų dėmesį, kad, išvykdamas į tolimus kraštus, išsivežtume visus savo užrašus. Nors savo užrašus bei tas kelias knygas tikrai į Ameriką atsivežėme, tačiau užrašų jau nebeturėjome: greičiausiai juos sulikvidavo anuomet Čikagos rūsius apsemtantys vandenys. J. Kregždienė taip pat puoselėjo ir užjūrius išvykstantųjų klases atsisveikinimų, kai dar emigracijos belaukiantieji mokiniai su apklausa pasirašydavo bendrą aplanką. Tebeturui ir aš Kęsto gražiai išpašytą vinjetę su Brazdžio poezijos punkteliais ir dar Vokietijoje pasiliekančiųjų, jau septintos klases draugų parašais — Violetos, Bronės, Remio, Algio ir Kęsto.

Jau šiapus Atlanto

Amerikoje ponai Kregždžiai įsikūrė New Yorke. 1956 m. J. Kregždienė pradėjo mokytojauti Maironio lituanistinėje mokykloje, joje dirbo daug metų.

1979 m. Čikagoje suruošėme Niurtingeno — Schw. Gmiundo gimnazijos mokinių suvažiavimą. Jaunimo centre įvyko pobūvis, kuriame dalyvavo per 60 dalyvių, jų tarpe buv. gimnazijos direktorius kun. P. Dambrauskas, inspektoriaus A. Vasiliauska-Vasaitis, matematikos mokytojas Zujus, iš New Yorko atvykę Jadvyga ir Adolfas Kregždžiai. Maždaug tuo metu atgijo mano susirašinėjimas su J. Kregždienė.

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1997 m. spalio mėn. 30 d.

5

1982 m. jie abu su vyru dalyvavo Čikagoje plačiai nuskambejusiam „Aušros“ gimnazijos suvažiavime. Ten, aušrokių nuotraukų bei dokumentų parodėlę, su malonumu suradome vieną nuotrauką su mūsų mokytoja. Kurį laiką keitėmės laiškais bei švenčių sveikinimais. Šalia mokytojos liuanistinėje mokykloje, J. Kregždienė talkino visuomeninėms užmačioms, pvz., mūsų jaunimo per Vatikano radiją siunčiamų tekstų redagavimui.

Devinto dešimtmečio pradžioje J. Kregždienė išliko kraujo išsiliejimas smegenyse. Ligonė atsigavo, tačiau turėjo išmokti iš naujo kalbėti. Kai, kartą praskrisdamas pro New Yorką, jai paskambinau — iš oruosto, ji letai bet mieliai kalbėjo, džiaugėsi tuo paskambinimu. 1987 m. mirė jos vyras. Vėliau nutrūko ir jos šventiški sveikinimai. Matyti, jos jėgos irgi seko. Pagaliau prieš dvejus metus spaudoje

pasirodė žinia, kad netekome savo buvusios mokytojos.

Užsklandai

Savo asmenybe J. Kregždienė, be abejo, liudija nepriklausomos Lietuvos švietimo kokybę. „Aušros“ gimnazijos brandos atestatas per J. Kregždienę aiškiai šviečia višiemis. Universitetas J. Kregždienę paruošė profesiniais. Šalia to, ji buvo maloni, talentinga moteris, iškart atradusi save profesijoje ir tuo būdu labai daug davusi lietuvių visuomenei. Ji buvo tikrai verta ir mokytojos, ir jaunimo ugdytojos vardo. Savo 1982 gruodžio 14 d. laiške ji parašė: „Dėkui dekoju aukščiausiam, kad taip sutvarkė mūsų kelius, kad buvo proga padirbti su jaunu tais sunkiais, netikrais laikais! Tai gražiausi mano gyvenimo metai!“

Savosiomis pastangomis ši Mokytoja tas sunkias, netikras pokarines gimnazijos dienas mums padarė gražiomis ir vertingomis.

A.†A.

BEATRICE R. MIKENIENĖ SUSNYTĖ

Gyveno Lemont, IL, anksčiau Čikagoje, Brighton Parko apylinkėje.

Mirė 1997 m. spalio 26 d., sulaukusi 92 metų.

Gimė Turkijoje, Karso apskrityje.

Amerikoje išgyveno 48 m.

Nuliūdę liko: sūnus Kęstutis, mirtis Milda, anūkas Darius su žmona Eva ir kiti gimines Lietuvoje.

Šv. Mišios už velionės sielą bus aukojamos Šv. Šeimos Viloje, Lemont, IL, spalio 31 d., penktadienį 10 val. ryto. A. Beatrice bus palaidota Lietuvoje.

Vietoje gėlių prašome aukoti Lietuvos Partizanų globos fondui.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose.

Nuliūdę: sūnus, mirtis, anūkas ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600

A.†A.

Dr. EDMUNDAS V. DRUKTEINIS

Gyveno So. Pasadena, FL. Mirė 1997 m. spalio 25 d., 9 val. vakaro, sulaukęs 81 metų.

Gimė Detroit, MI, užaugo Lietuvoje, Telsių apskrityje. 1942 m. baigė Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakultetą. Grįžo į JAV 1949 m. ir praktikavo mediciną Dayton, OH iki 1983 m. Išėjęs į pensiją, apsigyveno Floridoje.

Pasiliko dideliame nuliūdime: žmona Aldona, sūnus Edmundas, sūnus Albertas su žmona Jūrate; anūakai Dainius ir Saulius; seserys Jadvyga Kontrimienė ir Eugenija Liagaudienė su šeimomis; svainis Algirdas Gudaitis su šeima; Lietuvoje brolis Vytautas, dukterėčia Leonida Navickienė ir sūnenai Augustas ir Saulius Prialgaušai su šeimomis.

Velionis dr. Edmundas pašarvotas spalio 30 d. Gilman laidotuvių namuose, Putnam, CT. Laidotuvės įvyks spalio 31 d. Iš laidotuvių namų Velionis bus atlydėtas į Šv. Marijos bažnyčią, kurioje bus atnašaujamos gedulingos šv. Mišios už Velionio sielą. Po Mišių jis bus nulydėtas į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų kapines Putnam, CT.

Nuoširdžiai prašome visų draugų ir pažįstamų prisiminti a.a. Edmundą savo maldose.

Nuliūdę: žmona, sūnus, anūakai, brolis, seserys ir svainis su šeimomis.

Suprasdami partizanų pasiaukojimą ginant tėvynės laisvę, jų sunkaus gyvenimo sąlygų palengvinimui auکوjo:

- \$200.00 Kankus, L. ir S., Pazėra, J.
 - \$100.00 JAV LB East Chicago apylinkė.
 - \$50.00 Bukaveckai B. ir P., Juodgudžiai V. ir G., Vaicikonai K. ir J. Tevelio ir senelio Tado Bukavecko, 75 m. jubiliejaus proga, Kuraitis, V.A., Kvedaras M.
 - \$26.00 Vosylius A.
 - \$25.00 Kasperavičienė, B., Šlenienė, D., Špokas, A.
 - \$20.00 Gervickienė, A., Pacys, A. ir S., Putnamo seselės už kasetę, Pūpienė Z.
- Partizanų globos fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja aukotojams, padėjusiems atlikti šalpos darbą, palengvinant partizanų gyvenimo našta.
- Aukos nurašomos nuo fed. mokesčių.
- Aukos siųsti: Standard Federal Bank, Acct # 663777, 4192 S. Archer Ave., Chicago, IL 60632.

POKYLIŠ KIRTAS LABDARAI

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Elena Griškevičiūtė Veličkienė, pedagogo lituanisto Domo Veličkos našlė ir dr. Asotos Kornelijos Veličkaitės motina, po staigios ligos mirė trečiadienio rytė, spalio 29 d., Šv. Kryžiaus ligoninėje, Čikagoje. Velionė buvo 87 m. amžiaus. Iki 1944 m. ji buvo Lietuvos teisininkė. Laidotuvės bus pirmadienį, lapkričio 3 d.

Draugo fondui rudens vėjais metu stengiantis užbaigti ar priartėti prie milijoninio kapitalo, daug narių papildė savo ankstyvesnius įnašus ir tapo garbės nariais. Nauji DF garbės nariai yra: **Albertas ir Julija Musteikiai, Mindaugas ir Aldona Klygiai, dr. Alina ir Vandelinas Domanskiai, Ritonė ir Teodoras Rudaičiai, Henrikas Paškevičius, T.C.F. National Bank Illinois, Vytautas ir Aldona Cepėnai, kun. Algirdas Olšauskas, dr. Arnoldas Grušys, Vincas Butvydas, Stasė Pautienis, Juozas Pargauskas** iš Kanados, **Antanas ir Aniceta Januškos, Kostas Stankus, dr. Rimvydas Sidrys, dr. Bronius Andrašiūnas, Leokadija Pačkauskas**. Jų vardai ir pavardės jau įrašyti į Draugo fondo garbės narių bronzos lentą, kuri kabos „Draugo“ administracijos salėje. Garbės narių diplomai jiems ir kitiems, šiais metais tapusiems garbės nariais, bus įteikti šeštadienį, lapkričio 1 d., 10 val. r., Draugo fondo narių metinio suvažiavimo metu, Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje.

Lietuvos krepšininkai ir krepšininkės vėl dalyvauja rudeniniame JAV universitetų turnyre. Šį sekmadienį, lapkričio 2 d., 2 val. p.p. Lietuvos moterų krepšinio rinktinė žais prieš Purdue universiteto studentų komandą, o 4 val. p.p. „Neptūno“ klubo vyrai rungtyniaus su Purdue u-to studentų komanda. Rungtynės vyks Purdue University Physical Education & Recreation Building, 2300 173rd Street, Hammond, Indiana. Dalyvavimo kaina suaugusiems 5 dol., studentams ir vaikams — 2 dol. Gera proga lietuviškam jaunimui pamatyti įdomias sporto rungtynes ir galimybę susitikti su jaunaisiais Lietuvos krepšininkais.

Juozas ir Sofija Kalinauskai, Philadelphia, PA, Draugo fondo pirmojo lapkričio garbės nariai, rudens vėjais proga per DF igaliotinę **Juliją Dantiene** įteikė 3,000 dol. prie ankstesnių 5,000 dol. įnašų. Už didelę paramą Draugo fondui tariame nuoširdžiai!

Draugo fondo narių metinis suvažiavimas šaukiamas šį šeštadienį, lapkričio 1 d., Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Registracija 9 val. ryte. Programoje: sveikinimai, garbės nariams diplomų įteikimas, Draugo fondo tarybos pirm., išdalinimo, investavimų komisijos pirm. ir kontrolės komisijos pirmininkės pranešimai. Bus trijų direktorių rinkimai dvejų metų kadencijai. Draugo fondo nariai, garbės nariai ir rėmėjai kviečiami dalyvauti.

SKELBIMAI

x Stasė Kazlienė, Chicago IL ir JAV LB Waterbury apylinkė yra nauji Lietuvos našlaičių globėjai, atsianti kiekvienas \$150. Lietuvos našlaičių vardu dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St. Chicago, IL 60629. (sk.)

x Atlantic Express Corp. pristatys siuntinius Lietuvoje tiesiai į namus. Talpintuvus išplaukia lapkričio 8 d. Informacijai tel.: 800-775-7363. (sk.)

x ASS Čikagos skyriaus metinė šventė įvyks šį savaitgalį Pasaulio Lietuvių centre, Lemont, IL. Penktadienį, spalio 31 d. sueiga, šeštadienį, lapkričio 1 d. vakarienė ir pobūvis. Rezervacijoms skambinti **Jolanda Kerelienei**, tel. 630-257-2558. (sk.)

x Karaliaučiaus srities lietuviškų mokyklų paramai, per Mazosios Lietuvos Lietuvių dr. J. Čikagoje aukojai: po \$50 — Dr. Jonas Valaitis ir Juozas Petrikas. \$30 Mėta Gicius. \$25 Viktoras Makiejus. \$20 Romas ir Baniutė Kronai. Po \$10 — Anthony ir Vanda Brazdžiūnai, Apolinaras Bagdonas ir Elena Radzevičiūtė. Dekodami rėmėjams, kviečiame visuomenę remti lietuvišką švietimą Maz. Lietuvoje, aukas siunčiant: „Karaliaučiaus krašto lietuvių“, 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011. (sk.)

x Atlantic Express Corp. pristatys kalėdinius siuntinius Lietuvoje tiesiai į namus. Talpintuvus išplaukia lapkričio 8 d. Informacijai tel.: 800-775-7363. (sk.)

x Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinama nuošimčiai. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road, Tel. (773) 847-7747.** (sk.)

x Lietuvių Fondui vėjais proga aukojai: \$250 Bronė Budreika Tender; po \$200 Vandelinas ir dr. Alina Domanskiai, Antanas ir Zuzana Janušiai; po \$100 Juozas Laukaitis, Gytis Petkus ir Grasilda Reins. Nuosirdžiai dėkojame ir prašome aukas siųsti ir įsigyti bilietus lapkričio 8 d. pokyliui LF būstinėje, 14911 - 127 th St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 257-1616. (sk.)

x Jean A. Antanite, Philadelphia, PA pagerbdama **Connie ir Pete Cekaitis** jų 50 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga, aukojai Lietuvos našlaičiams \$100. Sveikiname su kaktuvinkais, o aukotojai dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St. Chicago, IL 60629. (sk.)

x Transpak, siuntiniai, pinigai į Lietuvą. Ketvirtadieniais iki 8 val. vakaro. Transpak, 4545 W 63 St., Chicago, IL 60629, tel. 773-838-1050. (sk.)

x Filmuojame Lietuvoje pagal užsakymą. Video juostelės atsinešiamos į namus. **KODA SERVICE, tel. 773-330-0794.** (sk.)

Lietuvos Dukterų draugijos rudeninis pokylis, vienintelis dr-jos didysis renginys metuose, įvyko spalio 11 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Salė naujai remontuota (prieš JC 40-mečio minėjimą) labai gražiai atrodė. Be to, scenoje tiesiog šviestė švietė gelsvos užuolaidos, vakarieni padengtus stalus puošė gelsvos chrizantemos ir geltonos servetėlės, net dr-jos pirminkė vilkėjo šviesiai gelsva mezgininė suknelė.

Pokylį pradėjo dr-jos renginių vadovė R. Smolinskienė, sakydama: „Malonu jus matyti, čia gausiai susirinkusius. Savo atsilankymu paremiat dr-jos darbus ir padedat ištiest pagalbos ranką vargo ir nelaimių paliestiems. Sveikinu visus ir linkiu smagiai ir nuotaikingai praleist vakarą“.

Po to žodį tarė dr-jos pirminkė Joana Krutulienė. Ji irgi sveikino svečius, dėkojo už paramą draugijai, tuo pačiu padedant vargstantiems ir čia, ir Lietuvoje.

Tėvas J. Vaišnys, SJ, buvo paprašytas palaiminti malda ne vien tik dovanas, „kurias valgsime iš Dievo malonės“, bet ir rankas, kurios ištiesia pagalbą vargo bei nelaimių paliestiems. Geros rankos buvo minimos gan dažnai ir todėl prisiminiau Lietuvos Dukterų draugijos ikūrėją kun. dr. Feliksą Gurecką ir jo žodžius, skaitytus knygoje „Esame nemarus“, kur jis cituoja rašytoją Alfbury: „Gal angelai turi daug džiaugsmo, bet vieno džiaugsmo jie neturi — džiaugsmo, kad gali padėti savo draugui nelaimėje“. Kun. Feliksas gi pats sako, kad „meilė artimui duoda progos augti žmogaus sielai. Nelaimingas žmogus, kuris nieko nemylti, nelaimingas, kurio niekas nemylti. Bet kaip lengva būti laimingam! Pradėk

mylėti tuos, kurių niekas nemylti — jie bus laimingi, ir tu busi“.

Na, gal mes nesam ir negalim būti laimingesni už angelus, bet žmonėms padėti galim. Ir ačiū neužmirštam Lietuvos Dukterų draugijos ikūrėjui kun. F. Gureckui, kad mus subūrė į šį būrį.

Skanią pokylio vakariene paruošė mūsų nenuilstanti šeimininkė šeimininkė Ona Norvilienė su padėjėjomis. Programą atliko visų mėgstamas ir JAV-se jau ketvirtą kartą gastroliuojantis „Armonikos“ ansamblis, kurio atvykimas į Čikagą sutapo su mūsų pokylio data ir taip, P. Šlutienei tarpininkaujant, mums pavyko juos pamatyti, paklausyti ir pasigrožėti jų dainomis, muzika bei humoru.

Po programos buvo šokiai, o valandą pašokus — laimėjimo bilietų traukimas. Laimėjimai buvo gausūs vertingais daiktais, o 200 dol. pinigine dovaną, kurią įteikė R. R. Kristopaičiai, laimėjęs Bartkus 100 dol. paaugko L.D. draugijai. Taip pat 100 dol. auką pokylio metu draugijai įteikė ir Veitai iš Oak Lawn, IL.

Po laimėjimų toliau vyko šokiai, gražiai grojant A. Stelmoko orkestrui. Pokyliui salę puošė ir stalus padengė dr-jos valdybos narės. Į stalus maistą nešiojo savanorės be atlyginimo.

Labai gausūs laimikiai buvo ir „mažieji“ laimėjimai. Juos tvarkė ir pravedė D. Gierštienė su pulku „darbščių rankų“. Viena jų — D. Vidžiūnienė kas metai numezga laimėjimams didelį ir gražų mezginį — ką padarė ir šiomet.

Svečiai tikrai nuotaikingai praleido vakarą šitame Lietuvos Dukterų dr-jos rudeniniame pokilyje.

Emilija J. Valantinienė

Pranas Peleckis savo studijoje Kaune.

SUTIKSIMĖ DIEVDIRBĮ

Labai netikėtai susipažino su dievdirbiu, medžio mešininku Pranu Peleckiu.

Pirmas jo laiškas iš Kauno pasiekė mus 1989 metų gale; pašto ženklai dar CCCP raišėmis, su kosmonautais, su tautų brolybės paveikslukais, bet piešinys ant voko — „Lietuvos buruotojų žygis per Atlantą“ ir trys būrės: geltona, žalia ir raudona.

Atgimimas.

Tuo metu Kauno tautodailininkai nutarė atstatyti kryžius, kurie nepriklausomos Lietuvos metu buvo Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje. Menininkus šiam ypatingam darbui sukvietė Pranas Peleckis. Šventė įvyko 1990 m. birželio 14 d. Buvo pastatyti septyni labai gražūs kryžiai. Didelei kauniečių miniai tarp žvakutų ir gelių kalbą išdriso pasakytį pats drožėjas Pr. Peleckis.

Ne vienas Lietuvos įvykis

LB apylinkės „Kranto“ atstovai, „Draugo“ pokilyje rugsėjo 5 d. Martinique salėje. Iš kairės: Bronė Saulažovienė, Povilas Leliuga, Rita Šakenienė, Vytautas Šakenis.

yra pažymėtas šio drožėjo kal-tuku. 1993 m. popiežiaus į Lietuvą atvykimo proga, Pr. Peleckis su bičiuliais Dariaus ir Girėno stadione pastatė 9 m aukščio koplytstulpį. Ten vyko Lietuvos jaunimo susitikimas su popiežiumi. Kaip laiške tada Pranas rašė: „Stogastulpį mes trys kauniečiai išdrožėme per 10 dienų dirbdami nuo ankstauro ryto iki vakaro su-tomų. Pavargome, bet buvome laimingi“. 1994 m. St. Lozo-raičiui — „vilties prezidentui“ atminti dailus Prano koplyt-stulpis buvo pastatytas Kauno Kryžių kalnelyje. Atidengimo iškilmėse dalyvavo ir Daniela Lozoraitienė.

Nuo pat vaikystės Pranas augo apsuptas lietuvių liaudies grožio; jo mama buvo pui-ki audeja, senelis — dievdir-bys. Ypatingai gražios yra Pr. Peleckio sukurtos prieverp-tės. Skirtinga ornamentika jis yra išdrožęs per 400 prie-verpsčių.

Kas lankėsi „Raganų kalne“ Juodkrantėje, tikiuosi, zavė-josi gražiais, įdomiais medžio menininkų darbais. Ten, tarp visokių raganų, velnių ir kito-kių skulptūrų, puikuojasi dai-lus Pr. Peleckio drožtas ažuolo stogastulpis „Dvylika brolių juodvarniais lankėsių“.

Atsidarius vartams į kitas šalis, Pranas 1990 m. išvyko kurybinę komandiruotėn vi-sam mėnesiui į Vokietiją, o kitų metų rudenį ten įvyko sėkminga jo darbų paroda.

1994 m. jo drožiniai keliavo Švedijoje, visus metus truku-sioje kilnojamoje parodoje. Prieš porą metų jis lankėsi ir Washington. Šiais metais ža-da atvykti ir į Čikagą. Jo dar-bus galėsime pamatyti ir įsi-gyti PLC Lemont ruošiamoje mugėje š.m. gruodžio 6-7 d. Praną į Čikagą žada atvežti, ir pati mugėje dalyvauti, jo pus-eserė Aldona Simanavičienė.

A. Namikienė

SEKMDIENIO RYTAI CICERO PARAPIJOJE

Čikagos metropolijos arti-mųjų vakarinių priemiesčių lietuviai — nenusiminkite! Šv. Antano parapijos bažnyčioje, Cicero, vis dar skamba lietuviškos giesmės, turime lietuviškas Mišias sekmadieniais 11 val. ryto, ir bent vieną kar-tą per mėnesį šv. Mišias su išpažinčių klausymu. Reikalui esant, lietuviškos krikštynos, sutuoktuvės, palaidojimai.

Mūsų bažnyčios chorui vadovauja Marius Prapuolenis ir Jonė Bobinienė. Giedame Die-vo garbei įvairias lietuviškas giesmes ir kantatas. Turime naujų gerų giesmininkų iš Lietuvos.

Choras po vasaros atostogų, vėl pradėjo savo veiklą š.m. rugsėjo 24 d., sekmadienį. Tu-rėjome iškilmingas šv. Mišias spalio 5 d. Giedojo sol. Aušra Cicėnaitė, Kauno muzikos tea-tro solistė ir vargonavė pia-nistė akompaniatorė Eugenija Kuprytė.

Po sekmadieninių šv. Mišių dauguma maldininkų neskuba namo, bet į eina į vieną buvu-sios parapiinės mokyklos klasę pabendrauti prie kavos puode-lio ir skanėstų. Turime keletą šaunių moterų, kurioms vadovauja M. Gabalienė. Jos visa-da išverda skanią kavą ir „iš-kepa“ skanių pyragaičių. Tuos mūsų suėjimus dažniausiai praveda mūsų „spiritus mo-vens“ dr. Petras Kisieliū; jam nesant — Kostas Dockus. Jie abu yra mūsų choro šaunūs rėmėjai. Jiems abiemis kur nors išvykus, kuris kitas pa-rapijietis ar parapijietė vadovauja pašnekesiams.

Kalbame, diskutuojame, dažniausiai Tėvynės Lietuvos reikalais; net ir pasiginčijame, jei reikia. Neužmirštame ir mūsų pensininkų bei neseniai iš Lietuvos atvykusiųjų rei-kaų, jų problemų.

Aleksandras Atutis, Pleas-ant Hill, CA, jau nebe pirmą kartą atranda progą paremti „Draugą“. Jis prie prenume-ratos mokesčio ne tik pridėjo auką, bet užsakė „Draugą“ (oro paštu) pusmečiui į Lie-tuvą. Šį rudenį A. Atutis vi-sam mėnesiui išskrido į Lie-tuvą, tad savo laiškelįje pri-dėjo pastabą: „Manau, kad 'Draugą' jau ten rasiu, nes be jo ilgu gyventi net vieną die-ną...“ Esame dėkingi už gra-zius žodžius ir palankumą.

Mokslo ir kūrybos sim-poziumo taryba Lietuvoje posėdžiavo Vilniuje spalio 9 ir 10 d. Tarybą sudaro atstovai iš Lietuvos Mokslininkų są-jungos, Lietuvos Mokslo tary-bos, iš Kultūros ir švietimo ministerijos. Šios tarybos na-riai yra: Juozas Antanavi-čius, Stepas Janušonis, Leo-nas Kadziulis, Vytautas Landsbergis (pirm.), Kazimie-ras Pyragas, Giedrius Užda-vinys ir Zigmas Zinkevičius. Kelionės į Čikagą išlaidos yra klijotis, labai varžantį da-lyvių iš Lietuvos atvykimą, todėl džiugu, kad buvo iš valdžios gauta dalinė parama mokslininkų kelionėms. Po-sėdyje dalyvavo iš JAV Vytau-tas Narutis, X Mokslo ir kūrybos simpoziumo progra-mos komiteto pirmininkas.

Artėja Ateities savaitga-lis. Jis šįmet vyks lapkričio 8-9 d. Ateitininkų namuose, Le-monte. Išgirsime du svečius iš Lietuvos, kurie specialiai at-skrenda į šį savaitgalį. Tai naujasis Ateitininkų federaci-jos pirm. Vygantas Malinaus-kas ir Lietuvos jaunųjų krikščionių demokratų pirm. Artūras Vazbys. Abu yra jauni ir veiklūs — su jais susi-pažinti ir juos išgirsti bus tik-rai malonu. Ateities savaitga-lio programoje dalyvauti kvie-čiami ir nuosirdžiai laukiami visi, ne vien ateitininkai.

Vaizdas iš Šakių klubo pokylio Šaulių namuose spalio 5 d. Nuotraukoje — vedybinę sukaktį šventusių Oskaro ir Elytės Šneiderių gimines, draugai ir artimieji, dalyvavę tame pobūvyje. Nuotr. Ed. Šulaičio